

Handelingen

23 - 24 - 25 - 26

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1989-1990

Vergaderingen van februari 1990

EUROPESE STICHTING POEZIE
ONAFHANKELIJKE THUISVERZORGING
INZAGERECHT GEMEENTERAADSLEDEN
AANPASSINGEN REGLEMENT
BEEINDIGING COMPENSATIEPOLITIEK
VLAAMSE STICHTING VERKEERSKUNDE
VERENGELSEN UNIVERSITAIR ONDERWIJS
FRANSE LES KLEUTERONDERWIJS
TAALGEBRUIK GEMEENTERADEN KRAAINEM EN LINKEBEEK
CULTUREEL AKKOORD ZUID-AFRIKA
BELEID EN WERKING EXECUTIEVE
TOENEMEND TEKORT VERPLEEGKUNDIGEN
VASTE OEVERVERBINDING WESTERSCHELDE
KLEUREN PALEN VERKEERSLICHTEN
AANWIJZING SERV-LEDEN
MILIEUBELEIDSPLAN 1990-1995
BESCHERMING RITO-GEBOUW LEUVEN
SOCIALE HUISVESTING

Inhoud

Nr. 23   **Dinsdag 6 februari 1990**

Berichten van verhindering, blz. 945

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 945

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 945

Voorstel tot wijziging van het Reglement

Intrekking, blz. 945

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 945

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 946

Samenstelling van een Commissie

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 946

Regeling van de werkzaamheden, blz. 946

Motie van orde

Verwijzing naar Commissie en aanvulling van de agenda, blz. 946

Vragen (R.v.O. art. 70)

Vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bodemvervuiling door zware metalen van de overstromingsgebieden van de Schelde en de Durme, blz. 947

Vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, en de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de houding van de Executieve ten opzichte van de financiële regeling betreffende de tewerkstelling van gewetensbezwaarden door welzijns-, verzorgings- en sociaal-culturele organisaties, blz. 947

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het gebrek aan financiële middelen van de niet-openbare televisieverenigingen, blz. 948

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de dalende inkomsten voor de geschreven pers door de handelsreclame op VTM, blz. 949

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de Geschillenraad voor niet-openbare televisieverenigingen, blz. 950

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, en de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de houding van de Ministers betreffende het opnemen van een culturele paragraaf in het Europees Verdrag, blz. 950

Vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer

L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de toenemende hinder veroorzaakt door een groot industrieel bedrijf in het stadscentrum van Aalst, blz. 951

Motie van orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 95 1

Vragen (R.v.O. art. 70) (Voortzetting)

Vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de toenemende hinder veroorzaakt door een groot industrieel bedrijf in het stadscentrum van Aalst (Voortzetting), blz. 951

Vraag van mevrouw N. Maes tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over gemeenschapsscholen die dagelijks een kwartier Franse les geven aan kleuters, blz. 952

Vraag van de heer M. Bartholomeussen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de terugbetaling van het Belgisch aandeel in de werken uitgevoerd door Nederland voor de oeververdediging langs de Westerschelde, blz. 954

Vraag van de heer G. Janczgers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de organisatie van het openbaar onderzoek inzake de TGV naar aanleiding van het overmaken van het MER aan de Vlaamse Executieve door de nationale Minister van Verkeerswezen, blz. 955

Vraag van de heer W. Van Durme tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, over de eventuele wijziging van het Gewestplan voor de oprichting van een mediacentrum te Gent, blz. 956

Vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over bouwwerken in het domein Ankerhof te Brasschaat, blz. 957

Vraag van de heer J. Geysels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de kredieten voor de bestrijding van de kansarmoede ten behoeve van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel, blz. 958

Interpellatie (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de op te richten Europese Stichting van de Poëzie, blz. 959

Begroeting van een buitenlandse delegatie, blz. 961

Interpellatie (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de op te richten Europese Stichting van de Poëzie (Voortzetting), blz. 961

Sprekers : de heer L. Vanhorenbeek, Minister P. Dewael

Regeling van de werkzaamheden, blz. 964

Nr. 24   **Woensdag 7 februari 1990**

Berichten van verhindering, blz. 965

Actuele vragen (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het uitlenen van museumwerken aan de stichting Internationaal Fine Arts Foundation, blz. 965

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu, blz. 966

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de problematiek van de onafhankelijke thuisverzorging, blz. 967

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het versturen van Franstalige aanslagbiljetten door de Provincie Brabant voor het innen van de provinciale milieubelastingen in Vilvoorde, blz. 968

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de organisatiestructuur en personeelsformatie van de zes departementen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, blz. 969

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de bevoegdheid van de Minister naar aanleiding van een recente omzendbrief van de nationale Minister van Binnenlandse Zaken in verband met het inzage-recht van de gemeenteraadsleden, blz. 971

Motie van orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 972

Reglement — Aanpassingen

Bespreking, blz. 972

Sprekers : de heren H. Suykerbuyk, verslaggever, L. Hancké, A. Denys, J. Geysels, G. Verhaegen, A. De Beul

Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek 268 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 6
Bespreking, blz. 991

Sprekers : de heren F. Vermeiren, verslaggever, E. Van Rompuy, G. Moens, A. Denys, Minister G. Geens, de heer A. De Beul

Reglement - Aanpassingen

Hoofdelijke stemming, blz. 997

Voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek - 268 (1989-1990) - Nrs. 1 tot 6
Aangehouden stemming, blz. 999
Hoofdelijke stemming, blz. 1000

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1001

Nr. 25   Woensdag 21 februari 1990

Berichten van verhindering, blz. 1003

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1003

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1003

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1003
Overnemings, blz. 1003
Intrekking, blz. 1003

Beleidsbrieven

Indiening en verwijzing, blz. 1004

Verslagen

Indiening, blz. 1004

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1004

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1004

Schriftelijke vragen (Regl. art. 74)

Indiening, blz. 1004

Voorstel van decreet van de heer J. Ansoms c.s. houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde - 87 (BZ 1988) - Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 1005

Sprekers : mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heren E. Beysen, L. Vanhorenbeek, C. Moors, A. Denys, J. Ansoms, Minister D. Coens, de heer G. Verhaegen

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer D. Coens. Gemeenschapsmi-

nister van Onderwijs, over het verengelen van het universitair onderwijs, blz. 1009

Sprekers : de heren G. Annemans, L. Vanhorenbeek, Minister D. Coens

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het experiment van tweetalig kleuteronderwijs in het Limburgs Gemeenschapsonderwijs, blz. 1013

Sprekers : mevrouw N. Maes, de heren C. Moors, J. Verheyden, Minister D. Coens

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het taalgebruik in de Gemeenteraden van Kraainem en Linkebeek

Interpellatie van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het taalgebruik in de Gemeenteraden van Kraainem en Linkebeek en een mogelijk eindverslag van de Arrondissementscommissaris ter zake, blz. 1020

Sprekers : de heren J. Valkeniers, G. Annemans, Minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het geschorste cultureel akkoord met Zuid-Afrika en het eventueel sluiten van een nieuw akkoord, blz. 1025

Sprekers : de heer P. Van Grembergen, mevrouw M. De Meyer, de heer H. Van Dienderen, Minister G. Geens, de heren G. Verhaegen, A. Denys, L. Hancké

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het beleid van de Vlaamse Executieve 1 jaar na het Regeerakkoord en naar aanleiding van de recente verklaringen van de Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, blz. 1032

Sprekers : de heer A. Denys, Minister G. Geens, de heer E. Van Rompuy
Indiening van een motie, blz. 1036

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1037

Nr. 26   Donderdag 22 februari 1990

Berichten van verhindering, blz. 1039

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse

Aangelegenheden, over de asbestproblemen op de wandelpaden van het Blaasvelds Broek in de gemeenten Mechelen en Willebroek, blz. 1039

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de samenstelling van het Expertencomité in de Mediaraad, blz. 1040

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1041

Actuele vragen (Regl. art. 75) (Voortzetting)

Actuele vraag van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de afwezigheid van de Vlaamse universiteiten op het Salon van de Student, blz. 1041

Actuele vraag van de heer H. Lauwers tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de organisatie van de basiseducatie, blz. 1041

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het toenemende tekort aan verpleegkundigen, blz. 1043

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het uitblijven van een beslissing inzake de verlenging van de studieduur in het niet-universitair hoger onderwijs, blz. 1045

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de moeilijkheden van de Conferentie van Mandatarissen uit de facilititeitengemeenten rond Brussel, blz. 1046

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de verplichting de Gemeenteraad van Maaseik samen te roepen op vraag van een derde van de gemeenteraadsleden, blz. 1047

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de vaste oeververbinding over de Westerschelde

Actuele vraag van de heer L. Hancké tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de vaste oeververbinding over de Westerschelde, blz. 1047

Actuele vraag van de heer J. Van Looy tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het kappen en aanplanten van bomen langs Gewestwegen in de Kempen, blz. 1049

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het kleuren van de palen van verkeerslichten, blz. 1050

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het afschaffen van diensten bij de buurtspoorwegen, blz. 1052

Actuele vraag van de heer G. Cardoen tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de erkenning van het Pajottenland als impulsgebied, blz. 1053

Actuele vraag van de heer W. Luyten tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, en de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de aanleg van een zuurstof- en waterstofleiding door de Zuiderkempem, blz. 1054

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de vestiging van een recreatiepark aan de Rauwse Meren te Mol. blz. 1055

Actuele vraag van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de mogelijke vestiging van een Waters industriepark in het landschapspark Dijleland, blz. 1056

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening

en Huisvesting, over uitbreidingswerken aan de luchthaven van Zaventem, blz. 1057

Actuele vraag van mevrouw N. Maes tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de bestrijding van de muskusrat, blz. 1058

Actuele vraag van de heer D. Van der Maelen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu en Landinrichting, over de vervuiling van de Dender naar aanleiding van het aannemen van een motie in de Gemeenteraad van Geraardsbergen, blz. 1059

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, natuurbehoud en Landinrichting, over de kwaliteit van het slib van de waterlopen van 2e en 3e categorie. blz. 1060

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Aanwijzing van 7 leden, blz. 1060

Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, G. Verhaegen

Voorstel van decreet van de heer J. Ansons c.s. houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde — 87 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 5
Verwijzing naar Commissie, blz. 1061

Actuele interpellatie (Regl. art. 74)

Actuele interpellatie van de heer A. De-

nys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het Milieubeleidsplan 1990-1995, blz. 1062

Sprekers : de heren A. Denys, E. Vandebosch, J. Timmermans, J. Geysels, M. Capoen, E. Gryp, Minister T. Kelchtermans, de heer G. Verhaegen

Indiening van een motie, blz. 1074

Interpellaties (Regl. art 76)

Interpellatie van de heer F. Vandebroucke tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de stand van zaken betreffende de bescherming van het RI-TO-gebouw te Leuven, blz. 1074

Sprekers : de heer F. Vandebroucke, Minister L. Walt Niel, de heer D. Vervaet, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer G. Verhaegen

Interpellatie van de heer P. Vangansbeke tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de problematiek van de sociale huisvesting, blz. 1080

Sprekers : de heren P. Van Gansbeke, P. Brvcne. H. De Loor, Minister L. Walt Niel

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1086

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Steverlynck, O. Van den Broeck, H. Van Rompaey ; gezondheidsredenen.

G. Janzegers, F. Vandenbroucke ; buitenslands.

G. Bossuyt, E. De Groot, M. Mahieu ; ambtsverplichtingen.

ACTUELE VRAGEN (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het uitlenen van museumwerken aan de International Fine Arts Foundation

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Leo Peeters

tot Minister Dewael over het uitlenen van museumwerken aan de International Fine Arts Foundation.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, u wordt geconfronteerd met een aanvraag van de International Fine Arts Foundation die de bedoeling heeft zowat de belangrijkste kunstwerken van onze musea ter beschikking te stellen van bedrijven, privé-personen en privé-organisaties. In ruil daarvoor zou de Stichting een bepaald bedrag ter beschikking stellen van de musea.

Deze aanvraag is voorgelegd aan 'de Adviesraad van de musea, die vrij negatief heeft gereageerd. De Minister heeft daarover ook een rapport gevraagd aan de Directeur van het betrokken museum. Het betreft hier een Gemeenschapsmaterie en de Minister zal dus daarover een standpunt moeten bepalen.

Mijnheer de Minister, wordt een dergelijke aanvraag als zo ernstig beschouwd dat zij wordt voorgelegd aan de adviesraad ? Is deze vraag niet volledig in tegenstrijd met de beleids-optie dat dergelijke belangrijke kunstwerken met de meeste voorzichtigheid ter beschikking moeten worden gesteld ?

Indien de Raad van Advies zich negatief uitsprekt, beschouwt u dit dan als een bindend advies en zal u daaraan gevolg geven, of zijn er nog andere overwegingen die u in acht zal nemen ? Zal het bijgevolg mogelijk zijn

dat u van het advies afwijkt, wat ik niet wenselijk acht ?

Indien het advies negatief is, gaat u dan in dezelfde zin een beslissing nemen ?

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het is juist dat ik gevat werd door voornoemde Internationale Stichting met een vraag zoals daarnet door de heer Peeters werd beschreven.

Ik neem elke aanvraag ernstig en maak deze telkens over aan mijn Administratie en aan de Raad van Advies van de Musea die mij ter zake hun mening laten kennen. Mocht ik dat niet doen dan zou men mij waarschijnlijk van onzorgvuldigheid betichten.

Ik wens op mijn eventuele beslissing ter zake niet vooruit te lopen. Officieel heb ik immers nog geen advies ontvangen. De heer Peeters meent te weten dat de Raad nogal huiverachtig en negatief staat tegenover het verzoek. Officieus weet ik dat dit inderdaad zo is. Men mag echter niet peilen naar mijn intenties. Op het ogenblik dat ik officieel in kennis wordt gesteld van het betreffende advies zal ik mijn beslissing bekendmaken.

In de marge van mijn antwoord kan ik aanstippen dat ter zake slechts één museum in aanmerking kan komen namelijk het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen dat het enige museum is in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Gryp tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu.

De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, sinds de wel zeer bijzondere staatsvorming waarmee wij gezegend zijn is het nodig om belangrijke beslissingen over belangrij-

Een voorstel van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde werd ingediend door de heer J. Ansoms (CVP)

ke thema's, zoals leefmilieu, in diplomatieke samenwerkingsverbanden te bespreken, waarbij dan een groot aantal ministers moet worden geraadpleegd. Zulks heeft tot gevolg dat deze materie ons slechts via de pers bereikt en dat wij nadien in het Parlement uitleg moeten vragen.

Dit is het geval voor het eergisteren bereikte akkoord in de Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu, waarover wij in de pers vernemen dat er gezamenlijk inspanningen zullen worden geleverd om de aanvoer van gevaarlijke stoffen, door de lucht en over de rivieren, zo snel mogelijk met minstens vijftig ten honderd te reduceren.

Mijnheer de Minister, deze zeer vage formulering doet bij mij een aantal vragen rijzen.

Ten eerste, wat wordt precies bedoeld met inspanningen ? Houdt zulks verband met nieuwe wetten, decreten, verbods- of gebodsbepalingen, nieuwe normen of sancties, controles enzovoort ? Graag had ik hierover meer uitleg.

Ten tweede, wat wordt bedoeld met gevaarlijke stoffen ? In de pers lezen wij vandaag een verwarde uitleg over dit akkoord, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen allerlei gevaarlijke stoffen. Waarover gaat het precies ?

Ten derde, wat wordt bedoeld met de zinsnede zo snel mogelijk ? Er was op de tweede Noordzeeconferentie een engagement van België om tegen 1995 de vuilvracht met de helft te verminderen. Moeten wij uit de vage formulering van zo snel mogelijk afleiden dat de overheid nu officieel erkent wat in talloze rapporten, onder meer in het SOBEMAP-rapport en het rapport van Professor Somers van de Rijksuniversiteit van Gent, reeds in het vooruitzicht was gesteld, met name dat het onmogelijk is dit engagement na te leven.

Ten vierde, welke termijn wordt er verbonden aan zo snel mogelijk ? In de pers spreekt men over de jaren 2000 en 2005.

Mijnheer de Minister, in het tweede

deel van het akkoord wordt gezegd dat de Gemeenschapsministers ook deel zullen uitmaken van de Belgische delegatie op de derde Noordzeeconferentie in Den Haag op 7 en 8 maart eerstkomend. Er zullen daar dus ten minste vier Belgische Ministers aanwezig zijn. Volgens welk scenario zal dit verlopen ? Zullen ze samen aan de onderhandelingstafel zitten en tegelijkertijd spreekrecht hebben of zullen zij elk op hun beurt spreektijd krijgen wanneer het gaat over het gedeelte van het stroomgebied van de Schelde of de Maas, waarvoor ze bevoegd zijn ? Zullen ook de Ministers van de Duitse deelstaten die bevoegd zijn voor het leefmilieu, naar het voorbeeld van hun Belgische collega's, aanschuiven om het woord te voeren ? Graag had ik hierop een antwoord gekregen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de heer Gryp is goed geïnformeerd. Hij stelt een aantal vragen met betrekking tot de Interministeriële Conferentie van maandag laatstleden. Zoals u weet heeft die Conferentie maandelijks plaats onder leiding van de Eerste Minister samen met de Staatssecretaris en de verscheidene verantwoordelijken in de Gewesten die leefmilieu onder hun bevoegdheid hebben.

Het is ook juist dat maandag laatstleden op de agenda de voorbereiding stond van de Noordzeeconferentie die op 7 en 8 maart aanstaande in Den Haag zal doorgaan, met het oog op het coördineren van de standpunten die er zouden worden ingenomen door de Belgische Staatssecretaris en waarbij de Gewesten voorafgaandelijk hun inbreng konden organiseren via deze Interministeriële Conferentie. Zoals u heeft erkend zijn de Gewesten voor ruim 95 ten honderd verantwoordelijk voor de uitvoer.

Wat houdt het akkoord in ? In het akkoord wordt bepaald dat de vuilvrachten van gevaarlijke stoffen, zowel via het water als via de lucht, met 50 ten honderd zouden worden gereduceerd. Zoals blijkt uit de voorbereidende stukken wensen Frank-

T. Kelchtermans

rijk en Groot-Brittannië zich niet te verbinden aan een bepaalde datum, daar waar andere landen dit wel willen. Het standpunt was dat wij ons zouden engageren om deze reductie van 50 ten honderd door te voeren tegen het jaar 2.000.

Op uw vraag welke de parameters zijn voor deze vuilvrachten kan ik u antwoorden dat het om een hele reeks stoffen gaat. Ik stel voor u de notulen van de desbetreffende vergadering te bezorgen. Vanuit het Vlaamse Gewest streven wij er tevens naar een belangrijke nitraat- of fosfaatvermindering te bereiken. Ook ons Mestactieplan, dat ik hier binnenkort zal indienen, zal daarop anticiperen.

Uw laatste vraag betreft de vertegenwoordiging. Er is inderdaad afgesproken dat ieder Gewest een vertegenwoordiger mag afvaardigen naar Den Haag. Het standpunt van België zal echter worden vertolkt door de Staatssecretaris bevoegd voor Leefmilieu.

De Voorzitter : De heer Gryp heeft het woord.

De heer E. Gryp : Mijnheer de Minister, uit uw antwoord blijkt dat de verklaring die u daarnet heeft afgelegd tegenstrijdig is met uw verklaringen bij de voorstelling van het MINA-plan. U heeft zich toen geëngageerd om de reductie met 50 procent vóór 1995 uit te voeren. U beloofde tevens om het besluit van de Executieve inzake de waterkwaliteitsnormen tegen 1995 te realiseren. Nu is daar vijf jaarbijgekomen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : U vergelijkt appels met citroenen, mijnheer Gryp. De engagementen waarover u spreekt, zijn engagementen van het Vlaamse Gewest. Hier gaat het echter over een Belgisch standpunt, waarvoor de twee andere Gewesten ook verantwoordelijkheid dragen, vandaar het jaartal 2000.

Mijn engagement blijft echter bestaan.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de problematiek van de onafhankelijke thuisverzorging

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Denys tot de heer Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de problematiek van de onafhankelijke thuisverzorging.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, via een persconferentie van de Voorzitter van de Vereniging van Onafhankelijke Verpleegkundigen hebben we vorige week vernomen dat de verzuiling hoogtij viert bij de samenwerkingsakkoorden voor de thuisverzorging.

Drie vierden van de erkende samenwerkingsakkoorden gaan naar het Witgele Kruis, de christelijke zuil, ongeveer 20 procent gaat naar de socialistische zuil en 4 procent naar de liberale zuil.

Een derde van de vroegere activiteiten van de zelfstandige verpleegkundigen wordt uitgesloten in de samenwerkingsakkoorden.

Mijnheer de Minister, u heeft daarop gereageerd en gezegd dat niemand wordt uitgesloten. U heeft echter niet gezegd op welke wijze u de zelfstandige verpleegkundigen zal toelaten hun werk te doen op gelijke voet met de verzuilde organisaties. Ik pleit hier niet voor de erkenning van de zelfstandige verpleegkundigen als „vierde zuil”. Daarover gaat het niet. Er moeten erkenningsnormen worden uitgevaardigd met een drempel die zo laag is dat iedereen gelijk kan werken.

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, op het ogenblik is er enige beroering in de sector van de zelfstandige verpleegkundigen. De reden daarvoor is dat de nationale Minister voor sociale aangelegenheden herhaaldelijk heeft gezegd dat hij experimentele initiatieven zal nemen in verband met de thuisgezondheidszorg. De zelfstandige verpleegkundigen vrezten te zullen worden benadeeld door systemen zoals een forfait dat rechtstreeks aan de patiënt of aan bepaalde diensten zal worden betaald.

Door het besluit van 1988 van de vorige Gemeenschapsminister van Volksgezondheid, komen de zelfstandige verpleegkundigen in de samenwerkingsverbanden anderzijds niet voldoende aan hun trekken.

Mijn voorganger had aan het HIVA de opdracht gegeven om de effectiviteit van het vorige besluit van 1986 te toetsen. Ik ontving het rapport van het HIVA eind vorig jaar. Uit de conclusies blijkt dat het reglementair besluit van de Executieve van 1988 gedeeltelijk moet worden aangepast om onder meer de zelfstandige verpleegkundigen de mogelijkheid te geven voldoende aan hun trekken te komen. Daar zijn wij mee bezig. Vorige maandag hebben wij een afvaardiging van het OTV opnieuw in het Kabinet ontvangen.

Er is nog een ander probleem. Bij thuisverzorging in samenwerkingsverband is een permanentie van 24 uur op 24 uur vereist. Dat is niet zo eenvoudig te realiseren omdat nogal wat zelfstandig verpleegkundigen de dossiers over de zorgen die zij toedienen niet zo makkelijk ter inzage willen geven. Daarover zijn wij met hem aan het onderhandelen. Ik hoop tegen het Paasreces het besluit te kunnen aanpassen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp het applaus van mijn collega's niet. De Minister heeft niet ten gronde uitgelegd hoe het komt dat de zelfstandige verpleegkundigen nu in de samenwerkingsakkoorden compleet buiten de prijzen vallen.

Denys

Hij zegt dat hij het besluit zal wijzigen. Wij zullen na Pasen zien op welke wijze hij zo een inhaalmanoeuvre doet om de zelfstandige verpleegkundigen toe te laten net zoals vroeger prestaties te leveren omdat het huidige feitelijk, 'monopolie gedeeltelijk wegvalt.

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, ik heb zo uitvoerig mogelijk geantwoord rekening houdend met de huidige stand van het dossier. In de gegeven omstandigheden heb ik daar niets aan toe te voegen en zou dat ook niet kunnen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het versturen van Franstalige aanslagbiljetten door de Provincie Brabant voor het innen van de provinciale milieubelastingen in Vilvoorde

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Valkeniers tot de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het versturen van Franstalige aanslagbiljetten door de Provincie Brabant voor het innen van de provinciale milieubelastingen in Vilvoorde.

De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, een paar weken geleden stuurde de provinciale administratie van Brabant aanslagbiljetten voor de milieubelasting naar de onderhorigen.

In Vilvoorde deed een FDF-gemeenteraadslid, de heer Messemakers, een oproep tot de Franstaligen in

sommige wijken. Hij spoorde hen aan een Franstalig aanslagbiljet te vragen. Hij zegde dat hij het zelf ook gedaan had en een Franstalige aanslagbiljet kreeg toegestuurd.

Mijnheer de Minister, u weet dat zo iets onwettig is. Het is in strijd met de artikelen 33, 34 en 35 van de wetten inzake bestuurszaken gecoördineerd door het koninklijk besluit van juli 1966. Wat zal u doen ? Zal u de Provincie erop attent maken dat dergelijke zaken onwettig zijn en welke sancties zal u treffen ?

U weet zelf dat het aanslagbiljet in feite nietig is, vermits het in het Nederlands moet gesteld zijn.

Graag zou ik van u vernemen wat u zinnens bent ten aanzien van de inwoners en ook ten aanzien van de ambtenaren, die ter zake ongetwijfeld in gebreke zijn gebleven.

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Voorzitter, collega's, in verband met de vraag van collega Valkeniers, moet ik erop wijzen dat er zich twee incidenten hebben voorgedaan.

In Sint-Genesius-Rode werden, een zestal weken geleden, de weliswaar Nederlandstalige belastingsbrieven verstuurd met een Franstalige adressering. Wij hebben toen het provinciebestuur daarop attent gemaakt ; en deze fout werd rechtgezet.

Uit inlichtingen, ingewonnen bij het provinciebestuur, blijkt wel degelijk dat het juist is dat de heer De Messemaeker, op zijn expliciet verzoek, na automatische toezending van een Nederlandstalig formulier een Franstalig formulier heeft ontvangen.

Mijn antwoord behelst twee delen.

Ingevolge de gecoördineerde wetten op het taalgebruik, lijkt het mij hier te gaan om een betrekking tussen bestuur en burger. Derhalve is het vermoeden juris tantum aanwezig dat de inwoner van bedoelde gemeente Nederlandstalig is. Bijgevolg heeft het provinciebestuur de plicht Nederlandstalige documenten te gebruiken.

Aangezien het echter gaat om een vermoeden juris tantum, blijft een burger het recht hebben een Franstalig formulier aan te vragen. Strikt juridisch kan de provincie na zo een uitdrukkelijke vraag niet weigeren het aangevraagde formulier te laten worden.

Er is één oplossing mogelijk, niet door te zeggen dat de wet verbiedt maar, en dat is trouwens de piste die ik met de Gouverneur zal bespreken, door de provinciebelasting door de gemeente te laten innen. Dan is er geen discussie mogelijk en dan is een aanvraag tot het bekomen van een Franstalig formulier onontvankelijk.

Zolang wij te maken hebben met één provincie Brabant, met de bepalingen van de bijzondere wet, waarbij trouwens voor de provincie Brabant de organisatie van het uitoefenen van het administratief toezicht nog steeds bij de nationale autoriteiten ligt, is dit de enige grondige oplossing en is een andere mogelijkheid niet voorhanden.

In de mate echter dat wij een akkoord kunnen sluiten om de provinciebelastingen via de gemeente te laten innen, is iedere discussie uitgesloten en kan het aangehaalde probleem zich niet meer voordoen.

Mijns inziens hebt u, op politiek vlak, gelijk om op het probleem in te spelen, want men zou kunnen een georganiseerde campagne op touw zetten, waarbij men in feite gebruik of misbruik maakt van een stuk wettelijkheid, om de echt geviseerde effecten van de taalwetgeving te omzeilen.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de Minister, ik ben het met u niet eens ; ik ben de mening toegedaan dat ook de Provincie verplicht is de taalwetten toe te passen.

Indien ik uw verklaring hoor, is het alsof alleen de gemeente verplicht is de taalwetten toe te passen. Het spijt mij, maar ik kan het niet met u eens zijn. Daarom zullen wij verplicht ter zake een klacht indienen bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, teneinde meer duidelijkheid te bekomen.

Minister L. Van den Bossche : U kan

Van den Bossche

dit doen. Ik heb u trouwens geantwoord conform de rechtspraak van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Mijn antwoord strookt perfect met haar recente uitspraken.

Mijn antwoord is bijgevolg door de heersende rechtspraak geïnspireerd. Wat mij betreft, kan u gerust een klacht indienen, maar ik denk niet dat dit de goede methode is om tot een oplossing ten gronde te komen. De adequate procedure is de provinciebelasting door de gemeente te laten innen, zodanig dat er geen enkele discussie kan zijn, vermits de Franstaligen bij elke discussie baat hebben. Bijgevolg moet iedere juridische betwisting maximaal worden uitgesloten; dit is de meest veilige weg.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de Minister, ik ben het eens met uw suggestie. De inwoners hebben trouwens steeds gedacht dat het ging om een belasting die uitging van de gemeente. In bepaalde gemeenten heerste daaromtrent verwarring. Daarom ben ik het ook eens met uw suggestie.

Mijnheer de Minister, sta mij toe erop te wijzen dat de door de gesuggererde procedure echter een achterpoort is voor de provincie, die wij niet kunnen aanvaarden.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar ambt, over de organisatiestructuur en personeelsformatie van de zes departementen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Hooland tot Minister Van den Bossche over de organisatiestructuur en personeelsformatie van de zes departementen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, waarde collega's, op het eerste gezicht behoort de materie inzake de organisatiestructuur en personeelsformatie van de zes departementen niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Raad. Ik ben echter van mening dat de Vlaamse Raad er alle belang bij heeft daar zonder uitstel toch aandacht aan te besteden omdat de structuur, de personeelsbezetting en het management van de diensten van de zes Vlaamse Ministeries in hoge mate de kwaliteit van de Vlaamse beleidsvoering bepalen. Ter zake wil ik de Minister enkele vragen stellen.

Ten eerste, kunnen wij vandaag, of zeer binnenkort, toelichting krijgen over de interdepartementale organisatiestructuur van die zes Ministeries die op dit ogenblik zijn aanvaard ?

Ten tweede, kunnen wij vandaag reeds, of toch zeer binnenkort, toelichting krijgen inzake de personeelsformatie van die zes Ministeries ?

Ik heb vernomen dat men op dit ogenblik die personeelsformatie aan het uitwerken is. Ik heb het gevoel dat het vooral buitenstaanders zijn die deze personeelsformatie bepalen en dit zowel naar aantal als naar kwalificatie. Het zou spijtig zijn mocht men er een Mexicaans leger van maken, met tien generaals voor honderd soldaten. Het zou ook jammer zijn mocht men bijzonder veel personeel voorzien voor administratieve routinetaken en — zoals in het verleden het geval is geweest — bijna geen medewerkers van niveau voor de beleidsontwikkeling en beleidsondersteuning in Vlaanderen.

Ten derde, kunnen wij ter zake, zonder veel uitstel, overleg plegen, bijvoorbeeld in de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, om te voorkomen dat wij voor jaren starten met verkeerde structuren en een verkeerde bezetting ? Het zou immers naderhand de grootste moeite kosten om daaraan nog iets te wijzigen.

Ik ben van oordeel dat deze Vlaamse

Raad en eventueel de bevoegde Commissie zich daarmee moeten bezighouden. Zodoende dragen wij mogelijks ook bij tot de depolitisering van het Vlaams Openbaar ambt en tot de financiële en maatschappelijke herwaardering ervan. Wij moeten vermijden dat er meteen te veel ambtenaren op hoog niveau komen door middel van eerste benoemingen. Er moeten bekwaamheidsproeven komen. Indien wij dat niet doen zullen wij voor veel problemen komen te staan, onder meer ambtenaren zonder de nodige kwalificatie en of een te groot aantal ambtenaren, met onvermijdelijk geringe maatschappelijke waardering en te lage bezoldiging.

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, op de verschillende vragen van collega Van Hooland kan ik het volgende antwoorden.

Bij het begin van de processus werd door Vlaamse Regering beslist zich te laten adviseren en bijstaan door een Bijzondere Commissaris, omringd door negen ambtenaren. In een tweede fase werd dit voorstel uitgebreid tot de mogelijkheid om nog andere ambtenaren buiten de negen in te schakelen, die een specifieke en technische bekwaamheid zouden hebben voor een gedeelte van de Administratie.

Op hetzelfde ogenblik werd ook beslist een beroep te doen op twee studie bureaus. De studie bureaus hebben op dit ogenblik hun werkzaamheden beëindigd.

De activiteiten van de Bijzondere Commissaris zijn verlengd met een periode van zes maand. Normaliter zou hij zijn ambt neerleggen wegens pensionering op 1 februari 1990. Op mijn voorstel werd beslist hem nog zes maand na zijn pensionering in dienst te houden als Secretaris-generaal en hem opnieuw te belasten met de taak van Bijzondere Commissaris voor deze zes maanden. Door een toevallige samenloop van omstandigheden zou de ambtenaar die hem vervangt als secretaris-generaal op dezelfde datum met pensioen gaan en bij-

Van den Bossche

gevolg wordt ook zijn mandaat met zes maand verlengd. Dit zijn de structurele elementen.

Wat is de huidige stand van zaken ? Tot op heden werd door de Vlaamse Regering één grote beslissing genomen. Hieromtrent kan trouwens op elk ogenblik uitleg worden verkregen hetzij in de Commissie, hetzij in Openbare Vergadering. De beslissing werd genomen om zes departementen op te richten. De omschrijving van deze zes departementen en een eerste oefening aangaande de grote opbouw binnen deze zes departementen werden gemaakt. Wij willen op elk ogenblik alle mogelijke duidelijkheid verstrekken, maar ter zake heb ik nog geen enkele vraag ontvangen van de Commissie noch een interpellatieverzoek. Ik sta ter beschikking van de Raad om de genomen beslissing toe te lichten.

Wat betreft de grote indeling intern in de departementen is niets definitief beslist, maar is er wel gesteld dat na het eindrapport van de Bijzondere Commissaris de zaken definitief zullen worden vastgelegd. Enerzijds hebben wij de Bijzondere Commissaris niet opnieuw willen laten werken zonder enige oriëntering ; anderzijds hebben wij hem niet willen vastklinken aan te veel beslissingen waar hij niet meer buiten kan. Het is dan ook binnen dit evenwicht dat de huidige beslissing moet worden gesitueerd.

De verslagen van de studie bureaus werden intussen neergelegd. Ik meen dat zij niet voor openbaarheid zijn bestemd. Ik kan wel zeggen dat de aanwijzingen van deze studie bureaus mij niet bepaald over de ganse lijn met vreugde vervullen. Ik ga mij hierover nu niet verder uitlaten. Bij het nalezen van deze verslagen — en ik heb ze juist voor het weekend ontvangen — stel ik vast dat bij een loze optelling men er niets beters op gevonden dan 3.000 ambtenaren toe te voegen aan de bestaande overgedragen ambtenaren. Zij hebben het Mexicaans leger als het ware heruitgevonden. Dat is in elk geval niet mijn bedoeling. Indien dit toch in mijn bedoeling zou liggen, zou de Voorzitter van de Vlaamse Regering wel even

opschrikken van de rekening van 3,5 miljard die hem voor deze nieuwe ambtenaren zou worden gepresenteerd.

De Bijzondere Commissaris, de heer Etienne De Ryck, zal einde van deze maand zijn verslag neerleggen. Ook bij het tussenverslag heb ik gezegd dat de verslagen van de Bijzondere Commissaris wat mij betreft openbaar zijn. Het verslag wordt ook aan de pers meegedeeld. Indien de commissieleden eveneens dit verslag wensen te bekomen, is er geen enkel probleem. De Voorzitter dient mij er alleen maar om te vragen en ik zorg voor de aflevering van de verschillende boekdelen.

Indien de Commissie het nuttig en nodig vindt om de Bijzondere Commissaris uit te nodigen in de Commissie teneinde met hem een gesprek te voeren en hem te ondervragen over de inhoud van zijn verslag, bestaat er geen enkel bezwaar. Op die manier zouden de parlementsleden inderdaad de kans krijgen om met kennis van zaken het debat voort te zetten. Dit zou mij wel een verstandig initiatief lijken. Ik heb mij niet te bemoeien met de werkzaamheden van deze raad, noch van de Commissie, maar ik zeg alleen dat dit perfect mogelijk is.

Er werd tot op heden nog geen personeelsformatie opgesteld, behoudens voor onderwijs en ARGO, waar we het omgekeerde hebben gedaan van het Mexicaanse leger. Als voorbeeld citeer ik het Gebouwenfonds van de Rijksscholen, waar het personeel ongeveer werd gehalveerd. Bijgevolg zal het door iets minder dan 50 procent van het vroeger aantal ambtenaren worden beheerd, wat allemaal aanleiding geeft tot problemen.

In het departement Onderwijs hebben wij een dubbele beweging uitgevoerd. Wij zijn uitgegaan van wat bestaat en hebben daar een neologisme ingevoerd, dat met de vakbonden werd besproken. Er werd een soort A- en B-kader opgericht. Het A-kader is datgene waarmee het departement morgen start, uitgaande van wat in de realiteit aanwezig is. Dit gaat evenwel gepaard met een cor-

rectie door het aanwerven van een twintigtal ambtenaren van het hoger niveau. In het B-kader zijn minder ambtenaren, maar wel hoger gekwalificeerde, wat niet wil zeggen dat zij een rang van directeur-generaal hebben. Op dat vlak hebben wij het omgekeerde gedaan. Het aantal directeurs-generaal werd verminderd. Volgens het A-kader zullen er in onderwijs, over een drietal maanden, slechts vijf directoraten-generaal meer zijn, wat veel minder is dan vroeger. In ARGO zijn er geen directoraten-generaal, maar wel twee topverantwoordelijken, de Administrateur-generaal en de Adjunct-administrateur-generaal, waarna we onmiddellijk tot rang 15 komen. Bijgevolg hebben wij de neiging teveel topambtenaren aan te stellen niet gevolgd.

In de ARGO werden de Diensten van het Weddebeheer en het Loopbaanbeheer, die nauw met mekaar in verband staan, ook op het vlak van de informatisering, gebundeld. Een ambtenaar kan nu 900 à 1.200 dossiers per jaar behandelen en aldus kunnen wij nauwkeurig uitrekenen hoeveel ambtenaren er nu nodig zijn. Bijgevolg hebben wij een tijdelijk kader in de ARGO voorzien. Dit kader werd tijdelijk opgevat omdat het, zodra de informatisering is tot stand gekomen, kan verdwijnen.

In het oude A-kader werden 165 ambten aangeduid als uitdovend. Dat wil zeggen dat wanneer een van die ambtenaren overlijdt, wordt gepensioneerd enzovoort zijn plaats niet wordt ingenomen, maar telkens wanneer het er enkele zijn wordt een gelijkaardige budgettaire ruimte opgevuld in het B-kader, het heden met minder-ambtenaren, maar met hogere graden.

Deze oefening is volop bezig. Wij zijn in de eerste plaats voor Onderwijs met deze oefening begonnen. Ik verwacht dat de Vlaamse Regering ter zake binnen veertien dagen, na de onderhandelingen met de vakbonden voorbij zijn, een beslissing zal nemen. Bij die vakbondsonderhandelingen is ook de wijze van overdracht aan bod gekomen. Daar hebben wij de nationale systemen van de vorige

Van den Bossche

overheveling, de quasi-volledige overheveling en de gedeeltelijke overheveling, gebruikt. Het gaat dus om een totale objectivering. Daar is geen plaats voor welke tussenkomst dan ook van wie dan ook. Dat is thematisch controleerbaar. Het Onderwijs-departement in de ARGO zal dus als eerste uiteindelijk gevormd zijn.

Voor wat de andere departementen betreft dienen wij een timing in acht te nemen. Het verslag van de Bijzondere Commissaris zal ik, zoals normaal werd afgesproken, eind februari ontvangen, waarna ik het aan de Vlaamse Regering zal overmaken. Wij mogen dan verwachten dat tegen eind april een eerste principiële beslissing zal worden getroffen, waarover opnieuw met de vakbewegingen overleg dient te worden gepleegd. Nadien zal zij uitmonden in een definitieve beslissing, die normaal gesproken nog vóór de vakantie zal worden genomen. De uitvoering ervan, met de herschikking van de ambtenaren en de plaatsen, zal pas na de vakantie kunnen gebeuren. De kaders zullen evenwel in mei of juni worden bepaald.

De Voorzitter : De heer Van Hooiland heeft het woord.

De heer R. Vanhooiland : ik wens de Minister te bedanken voor zijn antwoord dat volkomen verwijst naar wat ik met mijn uiteenzetting heb beoogd, met name een functionele structuur en bezetting.

Ik onthoud dus dat ten eerste, er inzake de intra-departementele structuur van die zes Ministeries niets definitief is vastgelegd. Ten tweede, dat hetzelfde geldt voor de personeelsformatie en ten derde, dat u concreet denkt aan overleg in de Commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden, wat ik trouwens heb gevraagd, in de vorm van een gesprek en zeker niet als een hoorzitting — want dit zou enigszins denigrerend kunnen opgevat worden. Dit overleg moet wel tijdig en met de Bijzondere Commissaris en zijn medewerkers plaatsvinden.

De Voorzitter : Het incident is gesloten

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar ambt, over de bevoegdheid van de Minister naar aanleiding van een recente omzendbrief van de nationale Minister van Binnenlandse Zaken in verband met het inzage-recht van de gemeenteraadsleden

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Suykerbuyk tot Minister Van den Bossche over de bevoegdheid van de Minister naar aanleiding van een recente omzendbrief van de nationale Minister van Binnenlandse Zaken in verband met het inzage-recht van de gemeenteraadsleden.

De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, vorige week heeft de nationale Minister van Binnenlandse Zaken in het Staatsblad een omzendbrief laten verschijnen waarin hij regels oplegt in verband met het inzage-recht van de gemeenteraadsleden in toepassing van artikel 84 van de Gemeentewet.

Mijnheer de Minister, u hebt in augustus 1989 hetzelfde gedaan. Vanzelfsprekend rijst de vraag wie nu ter zake bevoegd is. Deze kwestie zal in dit geval wellicht weinig problemen geven omdat de inhoud van de twee omzendingen blijkbaar geen tegenstrijdigheden bevat, maar voor de toekomst is dat toch een eigenaardig iets. Immers, het is niet onmogelijk dat men in de toekomst verschillende circulaires krijgt zowel van het nationale als van het gewestelijke niveau. Dan rijst uiteraard de vraag wie voor wat bevoegd is.

De nationale Minister heeft gezegd dat hij bevoegd is want dat het organieke aspect van de wetgeving hem

toebehoort. Dat is mogelijk, ik weet het niet. Hij heeft er ook nog aan toegevoegd dat indien wij van mening waren dat niet alleen hij maar ook de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden van de Vlaamse Gemeenschap bevoegd zou zijn, wij dit rechtstreeks aan de betrokkene moesten vragen, wat wij hierbij dus doen.

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik denk dat collega Suykerbuyk gelijk heeft. Immers, het is mogelijk dat er een tegenstrijdigheid zou kunnen zijn. De vraag stelt zich op heden niet, maar in de theoretische orde van grootte bestaat dit gevaar.

Wij zitten hier met een praktische toepassing van de staatshervorming in die zin dat de nationale collega bevoegd voor de Gemeentewet en dus ook voor de uitlegging van de Gemeentewet. Tot zover kan hij gaan. Hij heeft zich tot op heden in zijn omzendbrief beperkt tot het herformuleren van de administratieve rechtspraak, inzake het inzage-recht. Dat kan perfect.

Zijn bevoegdheid eindigt echter daar waar de voogdij begint. Dat is het juridisch theoretisch antwoord. Indien hij verder zou gaan en bij de voogdij komen, dan komt hij op mijn domein. Ik weet wel dat dit theoretisch heel mooi is, maar in de praktijk kunnen die dingen nogal eens uitlopen. Bovendien houdt mijn antwoord ook in dat er verschillende interpretaties kunnen zijn in het kader van de voogdij tussen de Gewesten.

Ik kan u nu ook reeds zeggen dat dit niet theoretisch is. Immers, de omzendbrief heeft aanleiding gegeven tot een agendering in de Interministeriële Conferentie voor de Binnenlandse Aangelegenheden van 15 februari 1990, door collega Cools, die blijkbaar van mening is dat het wat te ver inzake de voogdij gaat.

Het is duidelijk dat dit één van de punten van de staatshervorming is waar men bij een nadere reflectie zou

Van den Bossche

moeten kiezen wat men doet. Immers, er ontstaan grensgebieden die aanleiding geven tot moeilijkheden.

Ik verwijs naar een ander bekend voorbeeld. Het Comité C is op dezelfde manier een moeilijk gebied omdat daar de nationale Minister bevoegd is voor het pakket van de wed-structuren, voor allerlei bonificaties en die met de vakbonden kan ondertekenen waarna hij dit aan de voogdij-overheid doorspeelt, die dit al of niet aan de gemeenten aanbeveelt, maar die met de moeilijkheden in de voogdij worden geconfronteerd.

Dit zijn randgebieden. Tot op heden zijn we beiden binnen onze bevoegdheid gebleven. Ik heb me beperkt tot het uitleggen van bestuursdocumenten en collega Tobback heeft zich beperkt tot het in een omzendbrief verwerken van de administratieve rechtspraak.

Zolang iedereen zich beperkt tot zijn bevoegdheid is er geen probleem maar er kunnen soms inderdaad raakpunten zijn. De discussie komt voort uit het vage onderscheid tussen het „einde” van de bevoegdheid Gemeentewet en het „einde” van de bevoegdheid voogdij.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

MOTIE VAN ORDE

Regeling van de werkzaamheden

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord bij 'motie van orde.

De Voorzitter : U heeft het woord, mijnheer Denys.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, u weet dat ik gisteren heb gevraagd dat Minister Geens, als Lid van de Executieve, aanwezig zou zijn bij de bespreking van de resolutie omdat ik hem enkele vragen wil stellen.

Op de telex van Belga heb ik zonet gemerkt dat er, op uitnodiging van Minister Geens, om 16.30 uur een persconferentie wordt georganiseerd in verband met de beslissingen van de Executieve van vandaag.

Ik vind het jammer dat de Executieve een persconferentie organiseert tijdens een Openbare Vergadering van de Raad, wat uiteindelijk toch leidt tot verdeelde aandacht. Ik wil bovendien vragen of aan mijn verzoek voldaan is en of Minister Geens tijdens deze discussie aanwezig zal zijn. Ik vermoed dat de discussie rond het tijdstip van de persconferentie zal plaatsvinden. De Vlaamse Raad moet toch ook op dat vlak een volwaardig debat kunnen voeren.

De Voorzitter : Mijnheer Denys, in antwoord op uw vraag kan ik u enkel meedelen dat wij het verzoek, dat u gisteren heeft geformuleerd en dat ertoe strekt dat Minister Geens de discussie zou bijwonen in verband met uw voorstel van resolutie, onmiddellijk hebben overgemaakt aan de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Wij zullen afwachten of de Voorzitter van de Executieve op dit verzoek wenst in te gaan.

Met u betreur ik het alleszins dat de Executieve het nodig oordeelt een persconferentie te organiseren op een ogenblik dat de Vlaamse Raad in Openbare Vergadering is. Wij zullen de Voorzitter van de Executieve ons ongenoegen hierover schriftelijk overmaken. Het kan volgens mij niet dat een persconferentie wordt georganiseerd op een ogenblik dat de Raad in Openbare Vergadering is. Ik veronderstel dat de gehele Raad deze mening deelt.

REGLEMENT-AANPASSINGEN

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn de aanpassingen in het Reglement voorgesteld door de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen en ik stel voor dat wij, na de verslaggever te hebben gehoord, onmiddellijk artikelsgewijs te werk gaan.

Geen bezwaar ? (Instemming)

Aldus is besloten.

De heer Suykerbuyk, verslaggever, heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften heeft vijf vergaderingen gewijd aan de beraadslaging over aanpassingen in het Reglement. De jongste vergadering is vanochtend doorgegaan nadat gisteren, op verzoek van de Raad, een dossier opnieuw werd overgezonden.

Tevens maak ik melding van een zeer interessante hoorzitting met de heer Dolman, op dat ogenblik Voorzitter van de Tweede kamer, de Staten-generaal van Nederland.

Algemeen valt de betekenis van de reglementswijziging uiteen in twee delen, die u op bladzijde 2 vindt.

Ten eerste worden een aantal aanpassingen aan het Reglement aangebracht ingevolge de staatshervorming, en externe wijzigingen, onder meer de nieuwe samenstelling van de Executieve, de gewijzigde structuren in verband met de begrotingsprocedure, zoals bepaald in de inmiddels aangenomen wetgeving, en de mogelijkheid tot het aantekenen van beroep tot vernietiging bij het Arbitragehof.

Het tweede gedeelte van de hervormingen is een antwoord op de bezorgdheid van de leden van de Raad om een instrumentarium ter beschikking te krijgen, waardoor actueler kan worden ingespeeld op het politieke gebeuren. Ter zake kan ook het onderscheid worden gemaakt in de wijzigingen inzake de verhouding tussen Raad en Executieve en die met het oog op een soepeler verloop van de werkzaamheden van de Raad zelf.

Suykerbuyk

Het verslag schenkt veel aandacht aan de bijeenkomst met de heer Dolman. Dienaangaande wil ik de volgende opmerkingen formuleren.

De heer Dolman heeft het voorbeeld van Nederland in verband met het indienen van inhoudelijke moties, dat velen voor ogen stond, gerelativeerd en erop gewezen dat het Nederlandse systeem evenmin goed functioneert omdat er te veel moties worden ingediend. De commissarissen kregen dan ook de indruk dat het paradijs voor de werking van het Parlement eigenlijk ook niet in Den Haag ligt.

Op de vraag naar de vertegenwoordiging van de fracties deelde de heer Dolman ons mee dat Nederland dit dossier nogal pragmatisch oplost. In Nederland schijnt men altijd te leven tussen principes aan de ene kant en pragmatisme aan de andere kant. Dit bleek ook, als hij verwees naar de samenstelling van het Bureau. U vindt dit eveneens terug in het verslag. Volgens de heer Dolman bestaan er geen formele regels waardoor iedereen in min of meer gelijke mate aan bod komt bij de werkzaamheden van de Raad en bij het bestuur van de Kamer, namelijk de werkzaamheden van het Bureau van de Raad in haar hoedanigheid van quaestor.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, de voornoemde aanpassingen vindt u op bladzijde 8 en volgende. Uit de vele aanpassingen licht ik er een veertiental uit. Misschien is dat een al te subjectieve benadering, maar ik ben de mening toegedaan dat het punten betreft die een bepaald politiek belang hebben.

Een eerste wijziging betreft artikel 5. In verband met de benoeming van het Bureau wordt een termijn van 14 dagen voorgeschreven. Wij kennen allemaal de politieke praktijk die erin bestaat de aanwijzing van de kandidaat Voorzitter te koppelen aan de samenstelling van de coalitie. Met het vastleggen van die termijn van 14 dagen wordt de koppeling van het Voorzitterschap aan de coalitievorming doorbroken, wat de onafhankelijkheid van deze Raad ten goede moet komen.

Een tweede wijziging heeft te maken met de mogelijkheid de Voorzitters van de niet-erkende fracties en van de Commissies uit te nodigen voor de werkzaamheden van het uitgebreid bureau. Die bepaling is unaniem aanvaard. Hoewel de leden van de niet-erkende fracties vonden dat we niet ver genoeg gingen, hebben ze toch hun tevredenheid over deze eerste stap uitgesproken.

Een derde wijziging strekt ertoe een stuk van de vergadertijd expliciet voor te behouden aan de fracties zodat deze meer ruimte krijgen om hun werkzaamheden te kunnen vervullen.

Artikel 13 dan. Dit was het enige artikel waarover er een meningsverschil bestaat. Ook de stemming daarover heeft dit meningsverschil niet opgelost. Artikel 13 bepaalt dat alle door de Raad te verrichten benoemingen en voordrachten overeenkomstig de evenredige vertegenwoordiging van de fracties geschieden, volgens het systeem D'Hondt dus. In dit systeem is voorzien dat bij gelijkheid van quotiënten de betrokken plaats wordt toegewezen aan de fractie met het grootste ledental. Dit laatste punt was aanleiding tot een lange discussie tussen voor- en tegenstanders.

Sommige vonden dat die zetel moest voorbehouden blijven aan de fractie met het grootste ledental. Anderen vonden dat het systeem D'Hondt de grote partijen al genoeg bevoordeligd en dat als tegengewicht deze zetel dus toekwam aan de fractie met het kleinste ledental. Bij de stemming heeft een meerderheid beslist die zetel toch aan de fractie met het kleinste ledental toe te kennen.

Een andere wijziging bevestigt de bevoegdheid van de Raadsvoorzitter tot bijeenroeping van Commissies. als een commissievoorzitter omwille van fysieke afwezigheid of uit nalatigheid, of uit vergetelheid of nog, uit politieke onwil zijn Commissie niet bijeenroept, kan de Raadsvoorzitter dat in zijn plaats doen. Met deze wijziging wordt een einde gemaakt aan de onduidelijkheid die hieromtrent in het verleden bestond.

Een andere wijziging voorziet in de mogelijkheid tot het bijwonen van Commissies voor de leden van het Europees Parlement en voor de leden van de Raad van Europa die provinciaal of gecoöpteerd senator zijn. Ter elfder ure dacht ik er nog aan dat deze mogelijkheid ook uit te breiden tot de leden van de Interparlementaire Beneluxraad die provinciaal of gecoöpteerd Senator zijn. niemand in de Commissie heeft aan deze categorie gedacht, ikzelf trouwens ook niet. Ik zal op het laatste moment evenwel geen amendement indienen, hoewel het logisch zou zijn.

Het nieuwe reglement voert ook bij wijze van uitzondering en met het oog op een ruimere publieke belangstelling ook de mogelijkheid in van openbaarheid voor sommige commissievergaderingen. In dat verband verwijs ik uitdrukkelijk naar datgene wat daarover werd gezegd. Er waren drie stellingen. Ten eerste, een voorstel tot uitstel, ten tweede een voorstel tot het onmiddellijk openbaar maken van de besprekingen en een derde voorstel het openbaarmaken uit te stellen tot op het ogenblik dat de Raad in de technische mogelijkheid verkeert ermede te beginnen.

De leden van de Kamer van Volksvertegenwoordigers hebben de ervaring dat, wanneer men niet over de adequate apparatuur beschikt, de openbaarheid van Commissies niet bijzonder goed functioneert. Ik denk hier vooral aan het feit dat het publiek eigenlijk de media zijn en dat deze op een adequate wijze moeten kunnen werken tijdens die openbare commissievergaderingen.

Men heeft voorgesteld om te beginnen met de openbaarheid van vergaderen tijdens de werkzaamheden van de Commissie voor Financiën en Begroting en ook andere commissies — behoudens strijdige beslissingen van het Bureau — voor de bespreking van beleidsnota's en beleidsbrieven of voor het houden van hoorzittingen.

Het achtste punt betreft een poging om de mogelijkheid tot obstructie die men zou kunnen voeren, en die ook wel eens wordt gevoerd, door het advies van de Raad van State in een zeer laat stadium te vragen, in te dij-

Suykerbuyk

ken. Men stelt voor dat ten laatste vóór het einde van de algemene bespreking het advies moet zijn gevraagd en dat dit niet meer kan tijdens de artikelsgewijze bespreking. Ik weet dat hier pro en contra bestaat. Sommigen zeggen dat het steeds mogelijk is dat er tijdens de artikelsgewijze bespreking nog elementen naar voren komen die een advies noodzakelijk maken. Dat is natuurlijk juist. Maar, degenen die de algemene bespreking hebben gevolgd weten toch ongeveer waarover het gaat. Bovendien wordt het principe nog gemilderd door het feit dat de Voorzitter tijdens geheel de procedure, dat wil zeggen tot aan de eindstemming, het advies kan vragen.

Het negende punt gaat over het inlassen van een zwaardere procedure bij de raadpleging van de SERV.

Punt tien is belangrijk omdat het gaat over het invoeren van een nieuwigheid aan het einde van een debat als gevolg van een interpellatie, van een beleidsnota of een beleidsbrief. In de verhouding tussen de Executieve en de Raad spelen twee uitersten. Enerzijds is er de favoriete houding „pro de Executieve” waarbij men bij wijze van een gewone motie, wat heel vaak gebeurt, de gemotiveerde motie niet aan bod laat komen en anderzijds is er het te veel gebruik maken van de interpellatie met daaraan gekoppeld een gemotiveerde motie. Men bevindt zich altijd in een tweespalt, waarbij men een houding aanneemt die wordt veronderstelt pro of contra de Executieve te zijn.

De oplossing kan er dan in bestaan te spreken over een motie van wantrouwen maar over een motie van aanbeveling aan de Executieve. Dit betekent dat de eenvoudige motie die tot gevolg heeft dat zij de andere motie doet vervallen, niet meer bestaat en dat de motie van aanbeveling door iedereen kan worden ingediend, door de interpellant in de eerste plaats, maar ook door anderen. Dat zal met zich brengen dat over al de moties moet worden gestemd. Het is bijgevolg niet meer zo dat de stemming over de eerste motie automatisch de andere motie doet vervallen. Dat is

afgekeken van Nederland. Daar wordt gezegd dat, wanneer men zijn eigen inzicht ten aanzien van een bepaalde bespreking tot uitdrukking wil brengen, men maar tegen de andere moties moet stemmen.

Wij moeten natuurlijk afwachten of dat in de praktijk ook zo eenvoudig zal lopen. Er zijn immers twee mogelijkheden. Het zou kunnen dat de motie van aanbeveling zodanig wordt opgesteld dat ze bol staat van mooie woorden, maar dat ze inhoudelijk gezien niets voorstelt. Ook de heer Dolman heeft ernaar verwezen dat in het Nederlandse Parlement heel wat moties worden ingediend die — verbaal gezien — veel inhoud hebben, maar die wat de politieke inhoud betreft niets betekenen.

De andere mogelijkheid bestaat erin dat men via een aanbeveling, komt tot een verholde kritiek of wantrouwen tegenover de Executieve. Men zal zich hiervoor moeten hoeden. Op die manier zal het bewijs kunnen worden geleverd van de politieke stijl of ingesteldheid die men tegenover het nieuwe systeem heeft. De tekst vermeldt hoe er in de praktijk tewerk moet worden gegaan, en met name : „De motie moet worden ingediend ten laatste binnen de 24 uur nadat er geïnterpelleerd is en er mag ten vroegste vijf dagen nadien worden gestemd”. tot zover de algemene betekenis van dit artikel, dat dan nog werd aangepast door een amendement, vanmorgen aangenomen en waarbij dit systeem ook van toepassing wordt op de actuele interpellaties, die hetzelfde lot zullen ondergaan als de eenvoudige motie van aanbeveling.

Bij de aanvang van de bespreking in de Commissie was hiervan geen sprake omdat men deze nogal nieuwe materie evolutief wenste aan te pakken. De Commissie heeft het amendement toch aangenomen, met dien verstande dat deze bepaling, zoals uiteraard alle nieuwe bepalingen, na zes maanden op haar waarde zal worden geëvalueerd.

Theoretisch is het dus mogelijk dat na zes maanden wordt bepaald dat het systeem te ver gaat omdat men ofwel zal komen aandraven met aan-

bevelingen die geen inhoud hebben ofwel een motie zal indienen ter gelegenheid van een aangelegenheid die, politiek gezien, weinig draagwijdte heeft maar waarbij men elke gelegenheid tegenover de Executieve wil te baat nemen om een uitspraak van wantrouwen uit te lokken. Deze twee extreme mogelijkheden moeten worden vermeden, maar dat zal niet altijd het geval zijn. De vindingrijkheid van onze collega's is veel groter dan wat wij via teksten kunnen verbieden. Er is dus duidelijk bepaald in de Commissie dat de motie van aanbeveling, als gevolg van een actuele interpellatie bij wijze van proef en met een evaluatie na zes maanden, zal worden aangenomen.

Een elfde punt is de invoering van een soort evocatierecht waarbij de Raad in elke omstandigheid, wanneer zij van oordeel is dat een bepaald thema te lang in behandeling is in de Commissie, kan beslissen dat probleem tot zich te trekken.

Een twaalfde belangrijk punt is het invoeren van de beleidsnota's en beleidsbrieven. De Executieve wordt verzocht haar beleid ter kennis te brengen van de Assemblée, waarbij de beleidsnota's een meer algemeen beeld van het beleid verstrekken en de beleidsbrieven meer specifieke punten van dit beleid bevatten. Het is de bedoeling de Executieve uit te nodigen wel bepaalde of meer algemene inzichten voor te leggen, waarover dan in principe onmiddellijk een debat kan plaatshebben met eventueel nadien het aannemen van een motie.

In het Reglement wordt duidelijk voorzien dat dit slechts in principe zo is. Met andere woorden, een beleidsbrief of beleidsnota kan belangrijk genoeg zijn om de Raad te doen beslissen die zaak vooraf nogmaals in de Commissie te bespreken. Een commissiebespreking wordt dus niet uitgesloten maar het principe is wel een vlugge en adequate behandeling mogelijk maken zodat men op een vrij korte termijn kan beraadslagen, mits het inpikken op die beleidsbrief, en men zich nadien ook vrij vlug kan uitspreken over datgene wat tijdens de bespreking daarover aan bod

Suykerbuyk

komt. Wij hopen op die manier de leden van de Executieve ertoe te kunnen aanzetten veel punten van hun beleid in de eerste plaats in deze Raad naar voren te brengen en te onderwerpen aan een beraadslaging.

Over het dertiende punt dient weinig gezegd. Toch is het belangrijk omdat dit punt het Reglement aanpast aan de wet van 28 juni 1989 waarbij de behandeling van de begroting anders wordt geregeld. Het punt is gewoon gealigneerd op de tekst van die wet waarbij de wetten op de rijkscomptabiliteit worden gewijzigd en aangevuld.

Bij het veertiende punt verwijs ik naar het feit dat de gewone mondelinge vragen worden vervangen door actuele interpellaties.

Zo kom ik tot een vijftiende punt dat handelt over de actuele vragen. Samenvattend ter zake, kunnen wij dus gebruik maken van vijf verschillende middelen om ons tot de Executieve te wenden :

ten eerste, de gewone interpellatie met als gevolg een motie van aanbeveling ;

ten tweede, de actuele interpellatie die, dank zij het amendement dat vanmorgen werd aanvaard, ook een motie van aanbeveling kan tot gevolg hebben ;

ten derde, actuele mondelinge vragen ;

ten vierde, schriftelijke vragen ;

ten vijfde, vragen om uitleg in de Commissie.

Tevens wil ik nog verwijzen naar enkele punten die aan deze bespreking werden toegevoegd bij middel van amendementen. Er was een amendement van de heer Caudron die wenste dat in het Reglement zou worden opgenomen dat in de Commissie van de Vlaamse Raad niet meer zou worden gerookt. Dit werd reeds vroeger in de Commissie besproken. Men vond toen dat het tot de politionele bevoegdheid van de Voorzitter van de Vlaamse Raad behoorde om dit te regelen.

De brief van de Voorzitter van de Vlaamse Raad, gericht tot de commissievoorzitters, sorteert blijkbaar weinig effect, want er wordt blijkbaar nog steeds gerookt tijdens de commissievergaderingen.

Dit amendement werd verworpen, mits de uitdrukkelijke toezegging van de Voorzitter, erop toe te zien dat de commissievoorzitters zich houden aan de richtlijnen.

Het voorstel van mevrouw Vogels om het Reglement van Orde te wijzigen werd in de tekst opgenomen. Dat geldt ook voor een door de heer Van Elewyck indertijd ingediend voorstel.

Ik deed zelf ook een voorstel. Reeds in 1982 vroeg ik de aangenomen decreten niet onmiddellijk voor bekrachtiging aan de Voorzitter van de Executieve over te zenden, zodat er nog amendementen kunnen worden ingediend en besproken. Zoniet zou het decreet na 60 dagen worden bekrachtigd. Ik heb dit voorstel afgezwakt, maar de meerderheid van de leden vond dat deze materie thuis hoort in het ruimere kader van de derde fase van de staatsvorming. Bijgevolg zal ik mijn voorstel op een ander moment opnieuw te sprake brengen. Alle aanpassingen van het Reglement werden unaniem aangenomen, behalve die in verband met het nieuwe artikel 13 om bij gelijk quotiënt de zetel toe te wijzen aan de kleinste fractie.

In het verslag wordt nogal veel aandacht besteed aan een onderzoek dat ik samen met de diensten van de Vlaamse Raad heb gedaan, naar de gevolgen van het vervangen van het systeem van de evenredige vertegenwoordiging door een systeem waarbij de verdeling wordt gemaakt op basis van de behaalde verkiezingsuitslagen. Dit amendement werd opnieuw ingediend en nadien ingetrokken omdat werd beloofd dat het later zal worden besproken.

Het amendement van de heer Verhaegen om het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging integraal te behouden, werd eveneens ingetrokken en zal later worden besproken.

De gevolgen van het voorstel van de heer Hancké, later overgenomen door de heer Denys, om de evenredige vertegenwoordiging te vervangen door een vertegenwoordiging volgens de verkiezingsresultaten zijn uitvoerig vermeld in het verslag.

In het verslag staat een fout. „Gegevens op basis van het decreet”, moet worden „de gegevens verstrekt door de diensten van de Vlaamse Raad”. Dit is nogal essentieel, daarom zeg ik het hier.

Er werd een onderzoek ingesteld over de gevolgen van het systeem van de evenredige vertegenwoordiging bij de instellingen waarvan de leden door de Vlaamse Raad worden aangewezen. Wanneer een bijzondere wet, een wet of decreet een vertegenwoordiging op basis van de omvang van de politieke fracties voorziet kan het systeem van de evenredige vertegenwoordiging op basis van de verkiezingsresultaten niet van toepassing zijn. Dat is in de meeste gevallen zo. Toch heb ik in het verslag nog een vergissing begaan en niet vermeld dat de nationale Cultuurpactwet van juli 1973 in artikel 22 bepaalt dat de leden van de Nationale Cultuurpactcommissie overeenkomstig de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties worden aangewezen. Ik wil dit hier zeggen, omdat het nu het geëigende moment is om wat in het verslag onvolledig is aan te vullen, zodanig dat dit een spoor nalaat in de Handelingen.

Verder zal ik over deze problematiek niet uitweiden, vermits zij uiteraard ter sprake zal komen op het ogenblik dat er nieuwe initiatieven — zoals gesuggereerd — zullen worden genomen.

Zoals ik reeds zei werden er deze morgen in de Commissie vier amendementen besproken : ten eerste, het amendement van de heer Hancké, waarbij de motie van aanbeveling ook van toepassing wordt op de actuele interpellaties. Dit amendement werd eenparig aangenomen. Zoals gezegd, werd de bekommernis geuit voorzichtig tewerk te gaan en werd gesteld dat na zes maanden deze zaak zal worden geëvalueerd.

Suykerbuyk

Ten tweede, de amendementen van de heren Denys en Verhaegen ; deze amendementen werden ingetrokken.

Ten derde, het amendement van de heer Caudron. Hierover heb ik u reeds toelichting gegeven. Dit amendement werd door de Commissie verworpen, maar met de belofte van de Voorzitter dat de commissievoorzitters gewezen zullen worden op hun plichten.

Ten vierde, het amendement van de heer Geysels. Dit werd eenparig aangenomen. Hierdoor werd een artikel 63quater toegevoegd. Dit is belangrijk omdat het voorziet dat de tekst van de samenwerkingsakkoorden, waartoe de Executieve beslist — of het nu gaat in de richting van andere Executieven of van de nationale Regering — ten laatste zeven dagen na de ondertekening bij deze Raad zou worden ingediend, dat deze tekst uiteraard zal worden rondgedeeld en het voorwerp kan uitmaken van besprekingen in de Commissie of van rechtstreekse besprekingen in de Openbare Vergadering.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, dat zijn de vier amendementen die deze morgen werden besproken. Ik kan u mededelen dat wij ten aanzien van de verschillende wijzigingen een eenparige houding hebben aangenomen, met uitzondering van het artikel 13, waarbij een verdeelde stemming plaats had.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, sta mij toe te besluiten met nadrukkelijk de ambtenaren te danken, waarmee wij samen dit verslag hebben opgesteld. Hun deskundigheid, die steeds tot nieuwe vragen leidde, werd slechts door hun toewijding geëvenaard.

Deze reglementering — zo wordt gezegd — moet de Raad meer spankracht geven. Persoonlijk meen ik dat dit slechts gedeeltelijk zo zal zijn. Inderdaad, door de bestendige confrontatie, uitgaande van het zogenaamde gezonde wantrouwen ten aanzien van de Executieve, waarbij het beleid, vanaf zijn eerste opbouw in de openbaarheid wordt gevoerd,

maakt dat een wetgevende assemblée een zekere achterstand oploopt, des te meer omdat de gevoerde politiek door gemaakte afspraken binnen een meerderheid, in grote mate vastligt vooraleer deze publiek te berde wordt gebracht.

Deze analyse leidt ertoe dat men, als wetgevende instantie, moet vaststellen dat, op het moment van het openbare debat — weliswaar het beslissende ogenblik — reeds heel wat officieus is beslist. Ik spreek dan nog niet van de uitvalswegen, via de media, die zo veelvuldig zijn, zodanig dat men ten aanzien van degenen die ze beoefenen niet meer van een doodzonde, maar van een dagelijkse zonde kan spreken.

De uitvoerende macht en de wetgevende macht hebben ieder hun legitimiteit, leveren beide een eigen, hoewel op elkaar inspelende bijdrage tot de politieke besluitvorming. Een Reglement kan bijdragen tot het scheppen van de nodige en verantwoorde ruimte.

Quid leges sine moribus wordt nogal eens aangehaald door diegenen die stellen dat allerhande regels geen nut hebben. Daar zit veel in, maar de politieke onstuimigheid moet volgens spelregels verlopen, om te voorkomen dat een wetgevende assemblée een Poolse Landdag wordt.

Nu is die laatste uitdrukking — ik weet het — niet zo gelukkig gekozen want in Polen en andere Oost-Europese parlementen schijnt een dynamiek te ontstaan, die door de meeste Westeuropese parlementen mag worden benijd. Ik denk aan Polen bijvoorbeeld waar, vooraleer een Regering wordt gevormd, in parlementscmissies wordt beslist of het kandidaat-lid waardig wordt geacht om tot de Regering toe te treden. Het zou misschien goed zijn ons te laten inspireren door dit Poolse voorbeeld. Daarom herhaal ik dat de uitdrukking Poolse Landdag in dit kader misplaatst is.

Ik wil in mijn relativisering echter niet te ver gaan. De voorstellen die hier worden gedaan, kunnen tot een duidelijke opstelling ten opzichte van de Executieve leiden, als de meerder-

heid weet dat een oppositie er niet is om lief te doen en als de oppositie weet dat een meerderheid, gebonden door een contract met de Executieve, niet geneigd is dit contract wekelijks op te zeggen.

De dualiteit tussen wetgevende en uitvoerende macht wordt doorkruist door een dualiteit tussen meerderheid en minderheid. Het is geen bijdrage tot de politieke cultuur die twee dualiteiten tegen elkaar uit te spelen. Maar dat hangt van ons zelf af ; of we tot de meerderheid of de minderheid behoren is hier niet relevant.

Een Reglement kan doelbewust die dualiteiten doorkruisen. In Engeland bepaalt de Regering een groot deel van de parlementaire agenda. Hier is dat niet mogelijk, onze politieke praktijk is anders. Een Reglement in die zin zou dus een schadelijke stelregel zijn.

Hetgeen voorligt beantwoordt aan onze politieke cultuur. Maar vermits nog nooit een competitie werd gewonnen, vanuit het doelbewust mikken op weinig of geen rode en gele kaarten, zullen regels alleen, hoe redelijk ook, de kracht van deze politieke instelling niet versterken. Dat deze vergadering aan politieke kracht moet winnen, zal niemand tegenspreken. Een Reglement kan daartoe bijdragen, omdat discipline tot de beschaving van het politieke systeem behoort.

Want als dat niet het geval zou zijn, moet men Bernard Shaw gelijk geven, toen hij zegde : „Het zou er in de wereld beter uitzien als de mensen muilkorven en de honden wetten kregen”. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

De Voorzitter : De heer Hancké heeft het woord..

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het Reglement van een wetgevende vergadering heeft een viervoudige doelstelling.

Ten eerste, moet het de regels vastleggen voor de werking van de instelling en de procedures die daarbij moeten worden gevolgd.

Hancké

Ten tweede, bij betwistingen moet het een leidraad vormen, mede op grond van precedenten. In dat verband is de kennis van de Griffie een erg belangrijke aangelegenheid.

Ten derde, het Reglement moet instaan voor de bescherming van de parlementsleden in hun gevecht met de Executieve en moet vooral opkomen voor de rechten van de politieke minderheid tegen wat men de arrogantie van de macht zou kunnen noemen.

Ten vierde, is een Reglement ook bepalend voor de politieke cultuur. In dat verband verwijs ik naar de toevallige totstandkoming van de eenvoudige motie, die in het Reglement van de Kamer rond 1960 is ingevoerd en waardoor in grote mate afstand werd gedaan — althans in hoofde van de meerderheidspartijen — van een reële controle en invloed op het regeeringsbeleid. Dit sluit echter niet uit dat binnen die meerderheidspartijen, via niet-officiële politieke organen, partijbureaus en fracties, die invloed wel blijft bestaan zonder echter tot uiting te komen op het openbare forum.

Dit mechanisme heeft ook geleid tot een politieke cultuur van gemechaniseerde meerderheid en tot het ontstaan van wat onze noorderburen in het verleden hebben genoemd een regentaliteit bij de regeerders.

Voor wat een reglementsbevestiging in het verleden kan betekend hebben voor de politieke cultuur, wil ik verwijzen naar een uitspraak van een gewezen Antwerps politica die, op het ogenblik dat zij de Kamer verliet, tegen mij zei : „Ik ben eigenlijk blij dat ik het Parlement kan verlaten want wanneer men in de oppositie zit heeft men niets te zeggen en als men deel uitmaakt van de meerderheid mag men niet zeggen”. Ik denk dat dit de negatie is van de werking van een goede parlementaire instelling. Het Reglement kan op dit terrein veel doen.

Ik ben van oordeel dat alle partijen die zijn betrokken geweest bij de uit-

werking van dit nieuwe Reglement een inspanning hebben gedaan om onze instelling ook te revaloriseren en een nieuwe dynamiek te geven. In dat verband herhaal ik graag dat wij vorig jaar hebben gezegd bij de bespreking van het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering en dit bij monde van onze partijvoorzitter, de heer Frank Vandembroucke. Hij kwam op voor een nieuwe politieke cultuur gericht op een versteviging van de parlementaire macht en controle, op de openbaarheid van bestuur, op decentralisatie en inspraak, op een grotere toegankelijkheid van het bestuur voor de burger.

Ik weet nog niet of dit Reglement volkomen aan die doelstellingen beantwoordt. Ik meen echter wel dat mag worden gezegd dat, in een meer autonoom Vlaanderen die bewegelijkheid, dat elan, dat inzicht, die wil om die doelstellingen over alle partijgrenzen heen te verwezenlijken, aanwezig zijn geweest.

Bij wijze van spreken, een beetje bijbels, zeg ik dat dit nieuwe Vlaanderen moet beantwoorden aan de uitspraak van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Wij moeten proberen aan de nieuwe instellingen die wij creëren en die eerlang ook een nieuw onderkomen zullen krijgen, deze nieuwe inzichten ook mee te geven.

Wanneer ik de reglementswijzigingen bekijk, onderscheiden zich vier punten.

Ten eerste : een grotere openbaarheid van bestuur wordt ingebouwd door het voorzien van Openbare Commissies. Belangrijk volgens mij zijn ook de moties van aanbeveling waardoor de meerderheidspartijen in feite worden gedwongen tot het formuleren van standpunten, die tot op heden met de eenvoudige motie onder de tafel konden worden geveegd. Het nieuwe systeem brengt politieke standpunten op het publieke forum. Binnen het kader van de openbaarheid van bestuur betekent dit een nieuw gegeven in de politieke cultuur van morgen.

Ten tweede : de versterking van de parlementaire macht. Wij gaan niet alleen naar discussies over ontwerpen

en voorstellen van decreet maar ook zullen wij beleidsnota's en -brieven kunnen bespreken. Dit houdt in dat de grote oriëntaties van het beleid aan de Vlaamse Raad zullen worden voorgelegd.

Tenzelfdertijd mag ik wijzen op de versterking van de parlementaire macht door het invoeren van moties van aanbeveling die ter gelegenheid van een actuele en gewone interpellatie kunnen worden ingediend, en op de invoering van de interruptiemicrofoon waardoor wij hopen naar een echte debat-cultuur te kunnen gaan en veel minder naar het aan het Franse systeem ontleende welsprekendheidstornooi, dat wij in de nationale instellingen kennen. Er is ook een versterking van de parlementaire macht door de aanstelling van het Bureau binnen de 14 dagen ; daardoor willen wij het Bureau onttrekken aan de politieke verdeling van mandaten die bij de regeeringsvorming gewoonlijk gebeurt.

Ten derde : het inspelen op de actualiteit. Dit betekent de spreekbuis zijn van wat in de Vlaamse Gemeenschap leeft door de invoering van actuele vragen en actuele interpellaties, zodat wij niet langer meer achterna hinken op de politieke realiteit. Hiervoor beschikken wij nu over het instrument van actuele vragen en interpellaties.

Ten slotte, een grotere macht van de Voorzitter van de Raad. Hij krijgt de mogelijkheid interpellatieverzoeken om te zetten in mondelinge vragen en mondelinge vragen om te zetten in schriftelijke vragen. Hij zal, meer dan in het verleden, moeten waken over de goede orde van de werkzaamheden en het efficiënt verloop van de bespreking.

Tegenover de grote rol van de Voorzitter van de Raad staat ook de grotere rol van de fractievoorzitters. Inderdaad, in de Commissie van het Reglement heb ik er reeds meer dan eens moeten op wijzen dat de formule van de motie van aanbeveling aan de fractievoorzitters, vooral van de meerderheid, bij komende taken zal opleggen. Deze formule zal inhouden dat zij gezamenlijk binnen de meerderheid, in overleg met leden van de

Hancké

Executieve, zullen moeten zoeken naar de formulering van standpunten die ten aanzien van de Executieve een zwaarwichtige betekenis zullen hebben.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, mijn conclusie is dat wij ongetwijfeld vandaag een belangrijke ingreep doen; dat wij naar het voorbeeld van Nederland — en het Nederlands model heeft ons enigszins geïnspireerd bij het uitwerken van onze bepalingen — streven naar een sterkere Vlaamse Raad, sterker in die zin dat wij zwaar willen doorwegen op het beleid van de Executieve en wij sterkere controlemiddelen in het kader van een meer intensieve dialoog tussen de Executieve en de Vlaamse Raad enerzijds, tussen de Executieve en haar meerderheid anderzijds en zelfs tussen meerderheid en minderheid in deze Raad tot stand kunnen brengen.

Wij dienen dit Reglement een eerlijke kans te geven. Ik sluit mij overigens aan bij het voortreffelijk verslag van onze collega Suykerbuyk, die zoals alle andere leden op zeer constructieve wijze aan de besprekingen heeft deelgenomen.

Geachte collega's, ik wil nog even ingaan op het betwiste artikel 13, dat voor beroering heeft gezorgd bij de leden van de Commissie voor het Reglement, evenals bij de leden van deze Raad.

Tijdens de voorbije 20 jaar is een traditie gegroeid, vastgelegd in grondwettelijke teksten, in wetteksten en in reglementsbeschikkingen, waardoor de samenstelling van de Raad het uitgangspunt vormt voor de vertegenwoordiging van de Vlaamse Raad in instellingen buiten de Vlaamse Raad en zelfs voor instellingen, die afgeleid zijn van de Vlaamse Raad, zoals de Executieve en het Bureau.

Deze vaststelling gaf aanleiding tot een probleem dat door sommigen wordt samengevat als een systeem waarin „D'Hondt wordt toegepast op D'Hondt”. De voordelen, die in het systeem D'Hondt ten gunste van gro-

te partijen reeds besloten ligt, worden op die wijze nog aanzienlijk versterkt.

De waarheid gebiedt mij te zeggen dat in ons huidige Reglement een bepaling aan herziening toe was, met name in artikel 15, dat de partijen, die niet over een meerderheid in de Vlaamse Raad beschikken, ook niet over een meerderheid van mandaten in de afgeleide organen kan beschikken.

Bij de bespreking van deze reglementswijziging werd een amendement aanvaard, dat nu opnieuw wordt betwist, met name dat bij gelijkheid van quotiënten het mandaat aan de fractie met het kleinste ledenaantal zou worden toegekend. Bijgevolg werden zonder aan het systeem „D'Hondt op D'Hondt” twee correcties aangebracht.

Tijdens één van die besprekingen heb ik voorgesteld dat wij als uitgangspunt voor de toekomst niet langer meer de samenstelling van de Raad zouden nemen, maar wel de verkiezingsuitslagen, die door de in de Vlaamse Raad vertegenwoordigde fracties zouden worden behaald. In eerste instantie zou het gaan — naar analogie met de financieringswet van de politieke partijen — om de samengevoegde resultaten van Kamer en Senaat, vermits die toonaangevend zijn voor de samenstelling van de Vlaamse Raad.

Later, wanneer directe verkiezingen voor de Vlaamse Raad zouden mogelijk zijn, zou het uitsluitend gaan om de verkiezingsuitslagen voor de Vlaamse Raad. Zulks impliceert dan dat de twee bijkomende randvoorwaarden, die wel zijn ingevoerd, zouden wegvallen.

Indien op basis van de verkiezingsuitslagen, bij een verdeling volgens het systeem D'Hondt, gelijke quotiënten tussen twee fracties zouden ontstaan, zou in dat geval de zetel naar de partij met het grootste ledenaantal gaan. In tweede instantie zou ik zelfs aanvaarden, indien de enkelvoudige toepassing van het systeem D'Hondt zou leiden tot een meerderheid in de afgeleide organen dat zulks een neven-effect is dat moet kunnen worden

aanvaard en dat zich overigens enkel kan voordoen wanneer de fractie zeer dicht bij de meerderheid staat.

Het is niet denkbaar dat een fractie met 30 procent op die wijze aan een meerderheid van mandaten in de afgeleide organen komt. Dat zou al een partij moeten zijn met een bijzonder hoog stemmenpercentage.

Ik heb vastgesteld dat dit naar mijn gevoel een redelijk en billijk voorstel is waarvan ik bij alle leden van deze Raad wil bepleiten dat het geen enkele agressiviteit bevat maar ingegeven is door billijkheidsoverwegingen en ook door het inzicht dat het beter is één vast criterium te nemen van bij de aanvang. Ik heb echter moeten vaststellen dat het voorstel op enige oppositie is gestuit, waardoor het op dit ogenblik, ook al omdat de toepassing beperkt zou zijn tot slechts twee instellingen, beter was niet aan te dringen. Ik heb ook begrepen dat de fractieleider van de PVV dezelfde argumentatie heeft ontwikkeld.

Vermits werd aangekondigd dat ter zake door een aantal partijen initiatieven werden genomen in de vorm van het indienen van voorstellen van decreet, hoop ik dat de discussie over dit punt niet is afgesloten en dat wij onder elkaar, wat wij voor alle andere bepalingen van het Reglement hebben gekund, ook daar een consensus over het uitgangspunt voor een onbetwistbaar redelijke — en laten we hopen — definitieve wijze van de mandaatverdeling in de Vlaamse Raad zullen bereiken.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, als besluit van mijn uiteenzetting herhaal ik dat wij ons volkomen aansluiten bij de reglementswijziging. Wij hopen dat dit Reglement de aanzet zal zijn voor een soepele en effectieve werking van de Vlaamse Raad. Wij vertrouwen overigens op het Voorzitterschap om met vaste hand in de komende maanden de eerste toepassingen van dit Reglement tot een goed einde te brengen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik

Denys

zal een korte uiteenzetting houden. De PVV staat positief tegenover het nieuwe Reglement. Wij hebben daaraan op een positieve en constructieve wijze meegewerkt. Onze partij heeft toch de ervaring van de ene keer in de meerderheid en de andere keer in de oppositie te zitten. Een Reglement moet eigenlijk buiten die verhouding van meerderheid-minderheid kunnen worden opgemaakt. Wij zijn tevreden over de tekst die tot stand is gekomen omdat wij van mening zijn dat er een aantal nieuwe kansen worden geboden.

Ten eerste, is er de kans om meer levendige debatten te voeren. Ik denk aan het voorstel om een interruptiemicrofoon te gebruiken

Ten tweede, is er de kans om de politieke actualiteit meer in de Raad te brengen door de actuele interpellaties.

Ten derde is er de kans om de Executieve ertoe aan te zetten meer met open kaart te spelen en dit via de beleidsnota's.

Ten vierde wordt de inspraak en de impact van de Vlaamse Raad verhoogd via de afschaffing van de eenvoudige motie. De politieke discussie wordt hier verstevigd door alleen uitspraak te doen door het al of niet indienen van moties van aanbeveling.

Collega's, dit zijn ideeën die wij steunen en die gedeeltelijk reeds waren gelanceerd door de vorige Voorzitters van de Vlaamse Raad, met name de heren Grootjans en Pede. Ik wens ook de huidige Voorzitter, de heer Vanvelthoven, te feliciteren want hij heeft deze ideeën toch gefinaliseerd, verrijkt en bijgewerkt. Ook wens ik de verslaggever geluk te wensen voor de wijze waarop hij de niet zo eenvoudige besprekingen naar voren heeft gebracht. Ik richt ook een speciaal woord van lof tot de diensten die ter zake uitstekende inspanningen hebben geleverd.

Collega's, ik wens mij aan te sluiten bij wat de collega's Hancké en Suykerbuyk hebben gezegd. Een Reglement dient om de minderheid te be-

schermen, maar het mag ook niet gebruikt worden om te blokkeren of om chantage te plegen ten opzichte van de meerderheid. Het is daarom dat wij, zelfs vanuit de oppositie, bereid zijn geweest om de meerderheid te verplichten advies te vragen aan de SERV en aan de Mediaraad die in het verleden al eens weiden misbruikt om bepaalde ontwerpen of voorstellen van decreet te blokkeren. Dat is de reden waarom wij bereid waren om daar soepel op te treden teneinde dit blokkeringsmiddel af te zwakken.

Ik moet mij afzetten van de indruk die zo net werd gewekt door de heer Hancké die verklaarde dat een Reglement een weerspiegeling is van een politieke cultuur. Een Reglement kan de politieke cultuur verbeteren maar ik meen dat politieke cultuur leeft in de geesten en de harten van de politici zelf.

Men mag het beste Reglement uitwerken maar men kan het altijd op de een of andere wijze omzeilen. Een Reglement kan niet alles voorzien of duidelijk stipuleren. De ervaring van voor veertien dagen, toen men een voorstel van resolutie dat was afgewerkt in de Commissie, niet wenste te behandelen, heeft mij bedroefd.

Ik heb gepoogd iets dergelijks via het Reglement niet meer toe te laten maar ik moet eerlijk toegeven dat ik niet weet hoe wij dat kunnen realiseren op grondwettelijke wijze. De leden kunnen de politieke cultuur maar tot stand brengen als zij zelf de wil hebben en de inspanning willen leveren. Dit geldt in het bijzonder voor de Executieve. Ik heb er daarnet reeds allusie op gemaakt : als de Executieve niet wil meewerken, zal de Vlaamse Raad, ondanks het beste Reglement, niet worden geherwaardeerd zoals de fracties dat wensen.

Ik wil afronden. Wij hebben nieuwe riemen gekregen om mee te roeien maar ik had liever een nieuwe boot gehad. Ik had gewenst het nieuwe Reglement te kunnen toepassen op het ogenblik van de ontubbeling van het mandaat. Ik ben nogal pessimistisch op dat vlak.

Ik ben namelijk lid van de Gemengde

Parlementaire Commissie die de derde fase voorbereidt. Hoe langer die Commissie vergadert, hoe meer mijn enthousiasme vermindert en hoe meer ik vrees dat de ontubbeling van het mandaat niet voor binnenkort zal zijn. (**Onderbreking door de heer Hancké**)

Dit zijn persoonlijke gevoelens. Het is geen partijstandpunt. Ik meen dat we niet te veel hoop moeten koesteren.

Ik wil ten slotte nog iets zeggen over het amendement Hancké-Denys dat ertoe strekt dat een benoeming via de Raad niet meer gebeurt met een verkapt systeem-D'Hondt maar wel rechtstreeks gebaseerd op de cijfers van de verkiezingsuitslag.

Wij hebben het amendement ingetrokken omdat wij vinden dat de discussie over de evenredigheid inderdaad grondiger moet zijn en moet worden losgekoppeld van deze bespreking. Dat betekent echter niet, zoals de heer Hancké heeft gezegd, dat wij de discussie willen ontwijken of uitstellen. Zoals deze ochtend is gezegd in de Commissie, staan wij erop dat het bij de eerstvolgende vergadering van de Commissie wordt behandeld.

Wij zullen een voorstel van wet indienen. Ik nodig de heer Hancké uit dit met ons te doen. Het initiatief lag namelijk bij hem. Dit debat moet inderdaad in alle geval worden gevoerd.

Ik wil de leden van de CVP — en ik weet niet welke houding zij straks zullen innemen — vragen de geest van consensus aan te houden die heeft geleefd tijdens de bespreking van het Reglement en later ook artikel 13, zoals het in de Commissie is goedgekeurd, integraal te aanvaarden. (**Applaus bij de PVV**)

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik zal kort enkele opmerkingen formuleren in verband met dit nieuwe Reglement dat hopelijk straks zal worden goedgekeurd.

Geysels

Allereerst dankt de AGALEV-fractie de Voorzitter van de Vlaamse Raad, tevens Voorzitter van de Commissie voor zijn bezielende leiding; de heer Suykerbuyk, verslaggever en de diensten die toch creatief denkwerk moesten verrichten om de wensen van de Commissie in correcte teksten om te zetten.

Collega's, op 8 januari kon men in Het Belang van Limburg met als titel „De Vlaamse Raad pakt de Minister bij de kraag”, een artikel lezen waarin de voornaamste elementen van het nieuwe Reglement werden opgesomd.

Ik citeer: Via dit nieuwe Reglement wordt de werking van de Raad gedynameerd via twee doelstellingen: een, de eigen werkzaamheden vlotter te laten verlopen, wat — zoals collega Hancké opmerkt — een van de essenties is van elk Reglement.

„2. De greep van het Vlaamse Parlement op de Ministers uit te breiden.”

Vooraf dit laatste element is belangrijk. Onmiddellijk rijst de vraag of het nieuwe Reglement de Raad beter kan wapenen in haar ongelijke strijd met de zich steeds verder uitbreidende macht van de uitvoerende machten.

Op deze vraag willen wij een positief, zij het een voorzichtig — positief antwoord geven. Het is inderdaad zo dat het Reglement niet alle funeste verschijnselen en mechanismen die telkens opnieuw de prerogatieven van de wetgevende macht van het Parlement als controlerende instantie ondermijnen kan rechte trekken. De steeds verdere uitbreidende machtsamenstelling van de Kabinetten is eenieder bekend. Er is ook het fenomeen van de nog steeds bestaande parallelle besluitvormingsprocessen. Ik zal dienaangaande niet verder uitweiden.

Dit Reglement verandert niets aan dergelijke gevallen. Nochtans moeten wij voor ogen houden dat het Reglement — ik sluit aan bij de uitspraak van de heer Hancké een stap kan zijn in het proces van een nieuwe

politieke cultuur. Dit Reglement kan een afduk, in de goede betekenis van het woord, vormen van het streven naar een politieke cultuur.

Wij zijn dan ook tevreden dat de Commissie het door onze fractie ingediende amendement met betrekking tot de samenwerkingsakkoorden heeft goedgekeurd. Immers, één van de nefaste verschijnselen van de staatshervorming bestaat erin dat, in plaats van democratische debatten in de democratisch verkozen Raden, een toevlucht wordt genomen tot het sluiten van samenwerkingsakkoorden en -protocols tussen leden van de uitvoerende macht op Gewestelijk en Gemeenschapsniveau. Dat brengt met zich mee dat volksvertegenwoordigers via de pers moeten vernemen wat de inhoud is van dergelijke akkoorden. Zij kunnen vaak slechts de tekst ervan te pakken krijgen door een brief aan een bevriend Kabinetlid of Minister.

Het amendement bepaalt dat de inhoud van samenwerkingsakkoorden verzonden wordt naar de leden van de Raad en het voorwerp kan uitmaken van een discussie. Dit is een belangrijke stap.

Onze fractie zal het nieuwe Reglement goedkeuren omwille van de vermelde nieuwigheden. Collega Suykerbuyk en andere collega's hebben dit reeds uitvoerig behandeld. Ik zal dus niet in herhaling vallen.

Nochtans sta ik even stil bij de nieuwe tekst van artikel 13, waarover wij ons verheugen. Hierin wordt gestipuleerd dat, bij gelijkheid van quotiënten en bij het stelsel van evenredige vertegenwoordiging, de plaats wordt toegekend aan de fractie met het kleine ledenaantal. Wij vragen dat deze tekst in die zin wordt behouden. Nochtans wensen wij de discussie uit te breiden tot een ander punt. Ik verklaar mij nader.

De Groenen pleiten ervoor dat we de vertegenwoordiging als zodanig vanuit deze Raad naar een aantal instellingen ook opnieuw zouden bespreken. Volgens ons houdt de politiek zich met zaken bezig waar ze zich niet mee hoeft bezig te houden. Voor sommige instellingen zou deze

Raad inderdaad beter geen afgevaardigden aanwijzen. Ik denk aan de SERV bijvoorbeeld.

Herhaalde malen hebben wij er reeds op gewezen dat het voor de werking van deze Raad niet goed is dat de grootste fractie die niet vertegenwoordigd is in de Executieve, ook niet betrokken wordt bij de regeling van de politieke werkzaamheden van deze Raad. Dit is het gevolg van een bepaling van het Reglement die bepaalt dat een fractie ten minste tien leden moet tellen om stemrecht te hebben in een Commissie of deel te nemen aan het Bureau.

Die erkenningsvoorwaarden zijn in de loop der tijd echter niet altijd dezelfde geweest. Het Reglement van de Cultuurraad van 1979 bepaalde dat een aantal van drie leden voldoende was om als fractie erkend te worden. Voor die verhoging van drie tot tien zullen wel een aantal redenen hebben gespeeld, praktische, maar ook politieke. Ik ga op deze discussie vandaag niet nader in. Ik stel alleen vast dat wij met ons Reglement op dit punt ongunstig afwijken van het Reglement van de Kamer, van dat van de Waalse Gewestraad en dat van de Franse Gemeenschapsraad. Sommige fracties zijn ons in de Commissie tegemoet gekomen en hebben gezegd dat de Voorzitters van de niet-erkende fracties zouden kunnen worden uitgenodigd.

Ik zou aan de Voorzitters van de erkende fracties willen vragen of we de woorden kunnen worden uitgenodigd mogen opvatten als een actieve uitnodiging. Of is het de bedoeling dat we telkens uitdrukkelijk moeten vragen om op de hoogte te worden gebracht van de regeling van de werkzaamheden. Over deze woorden kregen we graag klaarheid.

Collega's, dit nieuwe Reglement bevat positieve elementen die deze Raad meer dynamiek kunnen geven. Wij hopen dat de goedkeuring ervan een uiting is van de grotere bekommernis van de Raadsleden, van welke fractie dan ook, om een halt toe te roepen aan verschijnselen die funest zijn voor de democratie en waarbij deze Raad zou worden gedegradeerd tot een bekrachtigingsmachine van

elders genomen beslissingen of louter zou fungeren als applausmeter van de uitvoerende en andere machten. **(Applaus bij AGALEV en bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, oorspronkelijk was het mijn bedoeling alleen op artikel 13 in te gaan. Dit zou echter de indruk hebben gegeven dat wij ons afzijdig wilden houden van het geheel van de bespreking van deze wijzigingen van ons Reglement. En dit is zeker onze bedoeling niet. Trouwens onze collega Herman Suykerbuyk, een eminent lid van deze Raad, zoals u allemaal zult toegeven **(Onderbreking door de heer Vanhorenbeek)**, heeft reeds op uitstekende wijze vertolkt wat er bij onze fractie leeft.

Heel onze fractie heeft concreet en actief meegewerkt aan de wijziging van ons Reglement. Ik geloof dan ook dat deze wijzigingen onze Raad een veel grotere vitaliteit zullen geven. Zo zullen interpellaties die nu haast rituele handelingen zijn, veel directer kunnen worden en meer politiek geladen, op voorwaarde dat de onderwerpen zinvoller zijn.

Daarmede wil ik het volgende zeggen. Ik begrijp zeer goed dat er een andere invalshoek is vanuit de meerderheid dan vanuit de minderheid. Ik wil ook geen afbreuk doen aan het recht van ieder van ons, zowel van de meerderheid als van de minderheid, om een Minister waarmede men niet akkoord is de nodige vragen te stellen. Het probleem is trouwens moeilijker wanneer het een proportioneel samengestelde Executieve betreft. Een interpellatie dient echter steeds politiek belangrijk te zijn.

Er bestaan verschillende methodes. Enkele jaren geleden heb ik in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een voorstel ingediend om in de commissies niet alleen ontwerpen en voorstellen van wet te bespreken maar ook om dossiers in detail, bij wijze van vraagstelling, te behandelen.

PVV- Volksvertegenwoordiger E. Beysen vroeg Minister J. Sauwens (VU) agressiever op te treden in verband met de vaste oeververbinding over de Westerschelde. Naast hem (links) : zijn fractiegenoot de heer L. Bril

Met de interpellatievorm die u voorstelt zal men nooit de kans hebben om een volledig dossier op tafel te leggen en inlichtingen te krijgen over iets waarmede men het niet eens is.

Wanneer men werkelijk tot de kern van de zaak wil komen zal dat veel efficiënter kunnen gebeuren door in de Commissie een uitvoerige bespreking te houden met een uitvoerige vraagstelling dan het probleem in Openbare Vergadering bij wijze van interpellatie te behandelen, tenzij het werkelijk om een zeer belangrijke interpellatie gaat.

Ik ben het eens met het voorstel waarbij een interpellatie niet zomaar wordt afgesloten maar dat wij de kans krijgen om meerderheid en minderheid, of in overeenkomst met verschillende fracties, een gemotiveerde motie op te stellen. Het systeem zal echter volledig mislukken wanneer bij elke interpellatie vooraf een tekst wordt opgemaakt want dan vervallen wij in het ritueel dat wij momenteel kennen namelijk een gewone motie, zodat er geen indringende kracht zal

ontstaan om de Vlaamse Raad meer creativiteit en meer levendigheid te geven. Ik ben het met de andere fracties eens de proef te wagen. Ik hoop dat het lukt.

Het moet nog altijd mogelijk zijn dat fracties, ook al behoren zij samen tot de meerderheid, een afzonderlijk standpunt innemen zonder dat de Executieve zich moet gekwetst voelen. Ik wil hier zeker niet moraliseren want dat is een slechte houding voor een politicus.

Na de discussie van deze morgen en na de moeilijkheden waarvoor wij geplaatst waren, zal mijn fractie de voorgestelde wijzigingen van het Reglement goedkeuren behalve het artikel 13, om de redenen die ik deze morgen in de Commissie heb uiteengezet, namelijk dat wat wij nu hebben aanvaard niet in de lijn ligt van het stelsel D'Hondt, waarvan wij grote voorstander blijven.

Ik heb ons standpunt toegelicht en mijn amendement ingetrokken om de bespreking van deze middag mogelijk te maken. Ik heb uitvoerig commentaar gegeven en verwezen naar prece-

Verhaegen

denten, naar verschillende wetgevingen, naar de praktische moeilijkheden die wij zullen ondervinden wanneer een ander stelsel wordt aangenomen. Bij een andere gelegenheid zullen wij wellicht de kans krijgen dit uitvoerig te bespreken.

Wij hopen dat het nieuwe Reglement ons zal helpen om een grotere creativiteit in de Vlaamse Raad te brengen. Men zegt soms dat het Vlaamse Parlement niet goed werkt. Dat is niet juist.

Wanneer wij op een objectieve wijze de inventaris zouden maken van de laatste acht jaar, zouden wij onder de indruk zijn van wat, in alle openheid naar elkaar toe er) vaak op een heel andere wijze dan in Kamer en Senaat, op een constructieve manier werd tot stand gebracht. Ik hoop dat wij in de toekomst op dezelfde wijze zullen kunnen werken. Tot zover het standpunt van de CVP-fractie.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik zal bijzonder kort zijn. Zoals collega's Suykerbuyk, Hancké, Denys, Geysels en Verhaegen hier reeds ten overvloede hebben aangetoond geeft dit nieuwe Reglement ook mogelijkheden en kansen voor een nieuwe politieke cultuur. Of deze mogelijkheden en kansen zullen worden benut of waargemaakt zal afhangen van de leden die het Reglement zullen toepassen.

Ik wijs in dit verband collega Denys erop dat het niet noodzakelijk is dat het Reglement een aantal bepalingen bevat om sommige zaken te beletten, opdat bepaalde aangelegenheden vlotter zouden kunnen verlopen. Hij heeft zich, veertien dagen geleden, bijzonder verontrust getoond over de wending van zaken in verband met de resolutie over de compensaties. Zoals toen reeds werd gezegd, werd er in de Commissie een amendement ingediend, verdedigd en aangenomen. Vandaag komt deze aangelegenheid opnieuw ter sprake, wordt er ten gronde over gediscussieerd en zal er definitief over worden ge-

stemd. Het is dus niet altijd zo dat het indienen van een dergelijk verzoek een zeker misbruik inhoudt. Veel hangt af van hen die het Reglement toepassen.

Ik begrijp wat collega Verhaegen heeft gezegd in verband met artikel 13. Benoemingen en voordrachten zijn zeer delicate aangelegenheden. Eenieder probeert daarbij het laken naar zijn kant te trekken en het is duidelijk dat de sterkste partij van oordeel is dat zij het meest aan bod moet komen.

Collega Verhaegen, ik had graag gezien dat artikel 13 in de toekomst in twee delen zou worden opgesplitst, namelijk een deel dat zuiver betrekking heeft op benoemingen en voordrachten die in de Raad zelf gebeuren, zoals die van de leden van de Executieve, de leden van het Bureau en de leden van de commissies, en een deel dat betrekking heeft op voordrachten en benoemingen waarbij de fair play zou worden opgebracht deze benoemingen niet te doen bij wijze van een Reglement van de Raad maar dat hiervoor een raamdecreet zou worden uitgewerkt omdat dit betrekking heeft op verschillende materies. Ik denk dat de heer Denys hetzelfde heeft bedoeld. Dit decreet zou een éénvormige regeling bevatten waar eenieder het mee eens kan zijn. Volgens mij is dit de meest gezonde regeling. De decreetgever heeft zich deze als dusdanig uitgesproken, wat elke betwisting bij latere wijzigingen van het Reglement uitsluit.

Tot slot hoop ik dat dit Reglement ten volle zal worden gewaardeerd en door iedereen zal worden gebruikt in de geest die werd vooropgesteld. (Applaus)

De Voorzitter : Wij gaan over tot de behandeling van de door de Commissie aangenomen aanpassingen.

Artikel 5

A. In punt 1 op de eerste regel het woord „Raad” de woorden „binnen veertien dagen” invoegen.

B. Aan punt 3 een 2e lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Van rechtswege vervalt het mandaat van een lid van het scheidend Bureau dat niet overeenkomstig artikel 3 opnieuw tot lid van de Raad is uitgeroepen.”

Geen opmerkingen.

Artikel 6

Op de laatste regel de woorden „en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap” vervangen door de woorden de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie”.

Geen opmerkingen.

Artikel 8

A. In het 1e lid op de eerste regel vóór het woord „De” het cijfer „1.” toevoegen.

B. Een nieuw punt 2 toevoegen dat luidt als volgt :

„2. De voorzitters van de niet-erkennde fracties en van de commissies kunnen worden uitgenodigd aan de werkzaamheden van het uitgebreid Bureau deel te nemen, zonder er stemgerechtigd te zijn.”

Geen opmerkingen.

Artikel 11

A. In punt 1 op de derde regel het woord „negen” vervangen door de woorden „ten hoogste elf”.

B. In punt 1, littera a op de eerste regel het woord „negen” vervangen door de woorden „ten hoogste elf”.

C. In punt 1, littera b, le lid op de vijfde, zesde en zevende regel de woorden „omschreven procedure, met uitzondering van de bepalingen van artikel 13, punt 1, 4e lid en punt 5” vervangen door de woorden „,

Voorzitter

punten 4 tot 6 omschreven procedure".

D. In punt 4 op de derde regel de woorden „ , punten 2 en 11" weglaten.

Geen opmerkingen.

Artikel 12

Een nieuw punt 4 toevoegen dat luidt als volgt :

„4. Het uitgebreid Bureau kan ten behoeve van de fracties een vergadertijd bepalen waarbinnen geen commissie- of openbare vergadering kan worden gehouden.“,

Geen opmerkingen.

In Titel 1 Hoofdstuk VIII met artikelen 13, 14 en 15 vervangen door wat volgt :

„HOOFDSTUK VIII

Benoemingen en voordrachten

Evenredige vertegenwoordiging en procedure

Artikel 13

1. Alle door de Raad te verrichten benoemingen en voordrachten geschieden overeenkomstig de evenredige vertegenwoordiging van de fracties, onverminderd de bepalingen van artikel 11, punt 1.

Bij gelijkheid van quotiënten wordt de betrokken plaats toegewezen aan de fractie met het kleinste ledental.

Een meerderheid in het aantal plaatsen mag niet worden toegewezen aan een fractie wier ledental niet ten minste gelijk is aan de meerderheid van de leden van de Raad.

Het uitgebreid Bureau bepaalt voor elk geval afzonderlijk het aantal plaatsen dat aan iedere fractie toekomt en waarbuiten geen kandidaten mogen worden voorgedragen.

2. De voorzitter bepaalt de termijn waarbinnen de kandidaten door de fracties moeten worden voorgedragen. In voorkomend geval wordt deze termijn medegedeeld.

3. De kandidatenlijst wordt aan de leden rondgedeeld.

Indien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, worden de kandidaten benoemd of voorgedragen verklaard.

4. In voorkomend geval geschieden benoemingen en voordrachten bij geheime stemming en bij volstreckte meerderheid, onverminderd de bepalingen van artikel 11, punt 1, littera a).

Wanneer bij de eerste stemming de volstreckte meerderheid niet is gehaald, heeft een tweede stemming plaats tussen de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald en hun kandidaatstelling handhaven. In voorkomend geval wordt de deelneming aan de tweede stemming overeenkomstig de in het 4e lid omschreven voorkeurregeling bepaald.

Bij de tweede stemming is de kandidaat die de meeste stemmen heeft behaald, benoemd of voorgedragen.

Behoudens andersluidende bepalingen geldt bij staking van stemmen de volgende voorkeurregeling :

a) in geval van door de Raad uit zijn leden te verrichten benoemingen en voordrachten geniet de kandidaat met het langst ononderbroken parlementair mandaat en bij gelijke anciënniteit de jongste kandidaat in jaren de voorkeur ;

b) in geval van door de Raad buiten zijn leden te verrichten benoemingen en voordrachten geniet de oudste kandidaat in jaren de voorkeur.

Niet of niet behoorlijk ingevulde stembiljetten tellen mede voor het bepalen van het quorum doch niet voor het bepalen van de meerderheid.

5. De vier jongste aanwezige leden in jaren, in voorkomend geval de tijdelijke secretarissen niet medegerekend, doen de stemopneming. De jongste stemopnemer in jaren doet de algemene telling.

6. De voorzitter kondigt de uitslag van de stemming af."

De stemming over de aanpassing van dit artikel wordt aangehouden.

Artikel 16

In punt 2 op de voorlaatste en laatste regel de woorden „ ,74, punt 2" weglaten.

Geen opmerkingen.

Artikel 19

A. In punt 1 op de tweede en de vierde en vijfde regel de woorden „ , bij ontstentenis," weglaten.

B. In punt 2 de woorden „en sluit de vergadering" vervangen door de woorden „de vergadering en sluit ze na afhandeling van de agenda of in overleg met de commissie".

C. In punt 5 op de laatste regel na het cijfer „29," het cijfer „29bis," invoegen.

D. In punt 6, littera c een nieuw 2e lid invoegen dat luidt als volgt :

„De medewerker heeft geen toegang tot de vergadering indien geen lid van de betrokken fractie aanwezig is."

Geen opmerkingen.

Artikel 20

A. In punt 1, littera a) op de tweede regel de woorden „ , bij ontstentenis," weglaten.

B. In punt 1, littera b) de eerste regel vervangen door wat volgt :

„b) Begrotingsaangelegenheden, ontwerpen van decreet en in voorkomend geval beleidsnota's en beleidsbrieven".

Geen opmerkingen.

Artikel 21

Aan punt 7 een 2e lid toevoegen dat luidt als volgt :

„De tekst van een overeenkomstig punt 5, 3e lid uitgebracht mondeling verslag wordt zo spoedig mogelijk gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld."

Voorzitter

Geen opmerkingen.

Artikel 22

A. Punt 2 weglaten.

B. In punt 5 op de tweede regel het cijfer „16” vervangen door het cijfer „12”.

Geen opmerkingen.

Artikel 29

A. Op de eerste regel het woord „mogen” vervangen door het woord „kunnen”.

B. Op de derde regel na het woord „en” de woorden „kunnen zij” invoegen.

C. Op de derde regel na het woord „zonder” het woord „er” invoegen.

D. Een nieuw 2e lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Behoudens andersluidende bepalingen of strijdige beslissing van de commissie kunnen de door het Nederlandse kiescollege verkozen leden van het Europees Parlement en de Nederlandse provinciale en geöopteerde senatoren die lid zijn van de Raad van Europa, de vergaderingen van de commissies bijwonen en kunnen zij er het woord voeren, zonder er stemgerechtigd te zijn.”

Geen opmerkingen.

Artikel 29bis

In artikel 1, Hoofdstuk IX een nieuwe Afdeling VIIbis invoegen met een nieuw artikel 29bis dat luidt als volgt

„Afdeling VIIbis

Openbaarheid van de vergadering

Artikel 29bis

De in artikel 66bis bedoelde commis-

sie voor financiën en begroting en, behoudens strijdige beslissing van het uitgebreid Bureau, de commissies die overeenkomstig artikel 31, punt 2 hoorzittingen houden of overeenkomstig artikel 63ter, punt 2 in voorkomend ‘geval beleidsnota’s of beleidsbrieven behandelen, komen in openbare vergadering bijeen.”

Geen opmerkingen.

Artikel 31

A. In punt 2 op de eerste en tweede regel de woorden „, een voorstel van resolutie of” vervangen door de woorden „of resolutie ofwel in voorkomend geval een beleidsnota of beleidsbrief ofwel”.

B. Een nieuw punt 3 toevoegen dat luidt als volgt :

„3. Het verslag over de in punten 1 en 2 bedoelde vergaderingen wordt in het eindverslag over het betrokken onderwerp opgenomen of als afzonderlijk stuk gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.”

Geen opmerkingen.

Artikel 36

A. In punt 5 op de eerste regel de woorden „Tenzij de voorzitter anders beslist” vervangen door de woorden „Behoudens andersluidende bepalingen of tenzij de voorzitter hem verlegt”.

B. In punt 5, littera a vervangen door wat volgt :

„a) in een algemene bespreking

1° voor de gemandateerde sprekers in totaal 60 minuten per erkende fractie en 30 minuten per niet-erkende fractie ;

2° voor de niet-gemandateerde sprekers elk 10 minuten ;”

C. Een nieuw punt 10 toevoegen dat luidt als volgt :

„10. De voorzitter kan onderbrekingen toelaten voor zover zij recht-

streeks verband houden met het betrokken onderwerp en de werkzaamheden van de Raad niet belemmeren.”

Geen opmerkingen.

Artikel 39

In punt 2 op de eerste en tweede regel de woorden „, voorstellen van resolutie” vervangen door de woorden „of resolutie, regeerakkoorden”.

Geen opmerkingen.

Artikel 42

In punt 1 op de eerste regel het woord „bepalingen” vervangen door de woorden „Grondwets-, wets-, decreets- of reglementsbeepalingen”.

Geen opmerkingen.

Artikel 49

A. Punt 1,2e lid vervangen door wat volgt :

„Elke motie wordt gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.”

B. In punt 2, littera a), le lid op de eerste en tweede regel de woorden „deelt de motie onmiddellijk aan de Raad mede en zendt ze” vervangen door de woorden „zendt de motie onverwijld”.

C. Aan punt 2, littera a) een 3e lid toevoegen dat luidt als volgt : „Bij ontvankelijkheid is de behandeling van de omstreden bepalingen geschorst.”

Geen opmerkingen.

Artikel 50

A. In punt 1, le lid op de eerste en tweede regel de woorden „tussen de indiening en” vervangen door het woord „vóór”.

B. In punt 2, 3e lid op de eerste en tweede regel de woorden „tussen de indiening en de eindstemming” ver-

Voorzitter

vangen door de woorden „vóór de sluiting van de algemene bespreking”.

C. In punt 2 een nieuw 4e lid invoegen dat luidt als volgt :

„Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld.”

D. Een nieuw punt 5 toevoegen dat luidt als volgt :

„5. Bij ontstentenis van een advies binnen de gestelde termijn kan de Vlaamse Raad de behandeling van het betrokken onderwerp hervatten.”

Geen opmerkingen.

Artikel 52

A. In punt 1, le lid op de derde, vierde, vijfde en zesde regel de woorden „bij de Wetgevende Kamers, de Raad van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestraad of de Raad van de Duitstalige Gemeenschap aanhangig ontwerp of voorstel van wet of decreet of” vervangen door de woorden „respectievelijk bij de Wetgevende Kamers, de Raad van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestraad, de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aanhangig ontwerp of voorstel van wet, decreet of ordonnantie ofwel”.

B. Aan punt 1 een 3e lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Elke motie wordt gedrukt en aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld.”

C. Punt 2 vervangen door wat volgt :

„2. De beraadslaging over de motie geschiedt rechtstreeks in openbare vergadering in een enkele bespreking .

De maximumspreektijd is

a) voor de gemandateerde sprekers

in totaal 30 minuten per erkende fractie en 15 minuten per niet-erkende fractie ;

b) voor de niet-gemandateerde sprekers elk 5 minuten.

De aanneming van de motie met ten minste drie vierde van de stemmen schorst de procedure in de betrokken instelling, behoudens in de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, gedurende zestig dagen.”

D. In punt 4, littera a) op de eerste, tweede en derde regel de woorden „bij de Raad van de Franse Gemeenschap of de Waalse Gewestraad aanhangig ontwerp of voorstel van decreet of” vervangen door de woorden „respectievelijk bij de Raad van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aanhangig ontwerp of voorstel van decreet of ordonnantie ofwel”.

Geen opmerkingen.

Artikel 53

In punt 1 op de vierde, vijfde en zesde regel de woorden „ten minste drie vierde van de stemmen gesteund verzoek van een Wetgevende Kamer, de Raad van de Franse Gemeenschap of de Waalse Gewestraad” vervangen door de woorden „bijzondere meerderheid van de stemmen gesteund verzoek van een Wetgevende Kamer, de Raad van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie”.

Geen opmerkingen.

Hoofdstuk Vbis

In Titel II een nieuw Hoofdstuk Vbis invoegen met een nieuw artikel 53bis dat luidt als volgt :

„HOOFDSTUK Vbis

Beroep tot vernietiging, vordering

tot schorsing en tussenkomst in een geding bij het Arbitragehof

Artikel 53bis

1. Ieder lid van de Raad heeft het recht bij de voorzitter een met redenen omklede en door ten minste twee derde van de leden ondertekende of aan te nemen motie in te dienen die besluit tot beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet, een decreet of een ordonnantie en/of in voorkomend geval vordering tot schorsing ervan ofwel tussenkomst in een geding bij het Arbitragehof.

Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

2. De voorzitter zendt het verzoekschrift houdende beroep tot vernietiging en/of in voorkomend geval vordering tot schorsing ofwel de memorie van tussenkomst, naar gelang van het geval onverwijld of bij aanneming van de motie, over aan het Arbitragehof.”

Geen opmerkingen.

Artikel 54

A. Punt 2 vervangen door wat volgt :

„2. Met inachtneming van de in punt 1 bepaalde uitzonderingen is de voorzitter verplicht het in punt 1 bedoeld en binnen een door hem bepaalde termijn van ten hoogste zestig dagen te verstrekken advies te vragen bij aanneming van een bij hem vóór de opening van de algemene bespreking in openbare vergadering ingediende met redenen omklede en door ten hoogste zes leden van de Vlaamse Raad ondertekende motie die tot dergelijke raadpleging besluit.

Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld.

De aanneming van dergelijke motie schorst de behandeling van het betrokken onderwerp.”

B. Punt 4 vervangen door wat volgt :

„4. De voorzitter is verplicht het in punt 3 bedoeld en binnen een door hem bepaalde termijn van ten hoog-

Voorzitter

ste zestig dagen te verstrekken advies te vragen bij aanneming van een bij hem ingediende met redenen omklede en door ten hoogste zes leden van de Vlaamse Raad ondertekende motie die tot dergelijke raadpleging besluit.

Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld."

Geen opmerkingen.

Hoofdstuk VIbis

In Titel II een nieuw Hoofdstuk VIbis invoegen met een nieuw artikel 54bis dat luidt als volgt :

„HOOFDSTUK VIbis

Raadpleging van de Vlaamse Mediaraad

Artikel 54bis

1. De voorzitter kan in elke stand van de procedure, vóór de opening van de algemene bespreking in openbare vergadering, de Vlaamse Mediaraad vragen binnen een door hem bepaalde termijn advies te verstrekken over alle bij de Vlaamse Raad aanhangige ontwerpen of voorstellen van decreet of amendementen hierop betreffende media-aangelegenheden, uitgezonderd een begroting en amendementen hierop.

Dergelijke vraag om advies schorst de behandeling van het betrokken onderwerp.

2. Met inachtneming van de in punt 1 bepaalde uitzonderingen is de voorzitter verplicht het in punt 1 bedoeld en binnen een door hem bepaalde termijn van ten hoogste zestig dagen te verstrekken advies te vragen bij aanneming van een bij hem vóór de opening van de algemene bespreking in openbare vergadering ingediende met redenen omklede en door ten hoogste zes leden van de Vlaamse Raad ondertekende motie die tot dergelijke raadpleging besluit.

Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld.

De aanneming van dergelijke motie schorst de behandeling van het betrokken onderwerp.

3. De voorzitter kan de Vlaamse Mediaraad vragen binnen een door hem bepaalde termijn advies te verstrekken over enig ander onderwerp betreffende media-aangelegenheden.

4. De voorzitter is verplicht het in punt 3 bedoeld en binnen een door hem bepaalde termijn van ten hoogste zestig dagen te verstrekken advies te vragen bij aanneming van een bij hem ingediende met redenen omklede en door ten hoogste zes leden van de Vlaamse Raad ondertekende motie die tot dergelijke raadpleging besluit.

Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld.

5. Over hetzelfde onderwerp mag het in punten 1 tot 4 bedoeld advies in onveranderde omstandigheden slechts eenmaal in de loop van dezelfde zitting worden gevraagd.

6. Elke vraag om advies wordt door de voorzitter onverwijld aan de voorzitter van de Vlaamse Mediaraad overgezonden.

7. Elk advies wordt gedrukt en aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld.

8. Bij ontstentenis van een advies binnen de gestelde termijn kan de Vlaamse Raad de behandeling van het betrokken onderwerp hervatten."

Geen opmerkingen.

TITEL II

Hoofdstuk VII

In Titel II Hoofdstuk VII met artikel 55 vervangen door wat volgt :

„HOOFDSTUK VII

Wantrouwen en aanbeveling

Artikel 55

1. Ieder lid van de Raad heeft het recht bij de voorzitter een met rede-

nen omklede motie van wantrouwen of een met redenen omklede motie van aanbeveling, hierna respectievelijk te noemen motie van wantrouwen of motie van aanbeveling, in te dienen

a) hetzij tot besluit van een verklaring of een mededeling van de Executieve ;

b) hetzij tot besluit van de behandeling van een beleidsnota of beleidsbrief ;

c) hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 72bis behandelde interpellatie na het antwoord van het lid van de Executieve ;

d) hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 74 ingesteld onderzoek.

Dergelijke motie mag door ten hoogste zes leden zijn ondertekend en kan uiterlijk vierentwintig uur na de sluiting van de vergadering worden ingediend, voor zover de indiening vóór bedoelde sluiting is aangekondigd.

2. Een motie van wantrouwen is ontvankelijk indien zij naar gelang van het geval voor de Executieve geen elf opvolgers of voor de betrokken leden of het betrokken lid ervan, in voorkomend geval overeenkomstig artikel 82, punten 2 en 3, respectievelijk geen opvolgers of opvolger voordraagt. in acht genomen dat ten minste één lid van de Executieve tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad behoort.

3. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

4. Een motie kan door de indiener worden gewijzigd zolang zij niet in stemming is gebracht.

5. Over een motie spreekt de Raad zich in de meest nabije openbare vergadering waarvoor hoofdelijke stemmen zijn geagendeerd en na verloop van ten minste vijf dagen vanaf de indiening ervan bij stemming uit, in voorkomend geval na de indiener en één spreker per fractie respectievelijk met een maximumspreektijd van 10 minuten en 5 minuten te hebben gehoord.

a) Een motie van wantrouwen heeft

Voorzitter

van rechtswege voorrang op een motie van aanbeveling over hetzelfde onderwerp.

b) Ingeval er verscheidene moties van dezelfde aard over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, worden zij in chronologische volgorde van indiening in stemming gebracht. In voorkomend geval heeft die welke door de interpellant is ingediend, van rechtswege voorrang op de andere.

6. Aanneming van een motie van wantrouwen brengt

a) verwerping van alle andere moties over hetzelfde onderwerp- mede ;

b) van rechtswege ontslag en vervanging van de Executieve ofwel van de betrokken leden of het betrokken lid ervan mede.

De voorgedragen opvolgende Executieve of iedere voorgedragen opvolger wordt, in afwijking van artikel 11, punten 1 tot 3, benoemd verklaard. Onmiddellijk na de benoeming legt ieder lid van de Executieve de eed af in handen van de voorzitter van de Raad.

De opvolger voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

Geen opmerkingen.

Artikel 56

A. In punt 1 op de zevende en achtste regel de woorden „een interpellatie vóór het incident wordt gesloten” vervangen door de woorden „de behandeling van een regeerakkoord, beleidsnota of beleidsbrief vóór de bespreking wordt gesloten, hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 72 of artikel 72bis, behandelde interpellatie vóór het incident wordt gesloten, hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 74 ingesteld onderzoek” .

B. Punt 2 vervangen door wat volgt :

„2. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie houdende vertrouwenskwestie gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.”

Geen opmerkingen.

Artikel 57

A. In punt 1 op de tweede en derde regel de woorden „en het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State” vervangen door de woorden „het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State en het voorontwerp van decreet”.

B. In punt 4 op de derde regel na het woord „de” het woord „Vlaamse” invoegen.

C. Een nieuw punt 5 toevoegen dat luidt als volgt :

„5. Wanneer de Vlaamse Raad oordeelt dat zijn werkzaamheden worden belemmerd, kan hij bij hoofdelijke stemming beslissen enig onderwerp dat in commissie in behandeling is, ter rechtstreekse behandeling in openbare vergadering tot zich te trekken.”

Geen opmerkingen.

Artikel 58

A. Aan punt 1 in fine de woorden „onverminderd de bepalingen van punt 3bis” toevoegen.

B. Een punt 3bis invoegen dat luidt als volgt :

„3bis. Indien de commissie het ontwerp van decreet heeft verworpen, kan het alleen op schriftelijk verzoek van de indiener op de agenda van de openbare vergadering worden geplaatst. In bedoeld geval beslist de Raad na de algemene bespreking bij zitten en opstaan of de beraadslaging wordt voortgezet met de artikelsgewijze bespreking.”

Geen opmerkingen.

Artikel 59

In punt 3 op de eerste regel de woorden „punten 2, 3 en 4” vervangen door de woorden „punten 2 tot 5”.

Geen opmerkingen.

Artikel 60

A. In punt 3 op de eerste regel de woorden „punten 2, 3 en 4” vervangen door de woorden „punten 2 tot 5”.

B. Punt 4 vervangen door wat volgt :

„4. De beraadslaging over een voorstel van resolutie geschiedt in een enkele bespreking.

De maximumspreektijd is

a) voor de gemandateerde sprekers in totaal 30 minuten per erkende fractie en 15 minuten per niet-erkende fractie ;

b) voor de niet-gemandateerde sprekers elk 5 minuten.”

C. Een nieuw punt 5 toevoegen dat luidt als volgt :

„5. Behoudens strijdige beslissing van de Raad wordt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking genomen.”

D. Een nieuw punt 6 toevoegen dat luidt als volgt :

„6. Indien de commissie het voorstel van resolutie heeft verworpen, kan het alleen op schriftelijk verzoek van de indiener op de agenda van de openbare vergadering worden geplaatst. In bedoeld geval beslist de Raad vooraf bij zitten en opstaan of de bespreking wordt aangevat, in voorkomend geval na de indiener en één spreker per fractie respectievelijk met een maximumspreektijd van 15 minuten en 5 minuten te hebben gehoord.”

E. Een nieuw punt 7 toevoegen dat luidt als volgt :

„7. Onverminderd de bepalingen van artikel 40, littera b) worden amendementen vóór de basistekst en subamendementen vóór de amendementen in stemming gebracht.”

Geen opmerkingen.

Artikel 61

In punt 1 op de derde regel na het

Voorzitter

woord „commissie” het woord „schriftelijk” invoegen.

Geen opmerkingen.

Hoofdstuk XIIIbis

In Titel II een nieuw Hoofdstuk XIIIbis invoegen met een artikel 63bis dat luidt als volgt :

„Hoofdstuk XIIIbis

Regeerakkoord

Artikel 63bis

1. Na benoeming of vernieuwing van de Executieve wordt het regeerakkoord bij wijze van verklaring van de Executieve door de voorzitter van de Executieve bij de voorzitter van de Raad ingediend.

Het wordt gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

2. De beraadslaging over een regeerakkoord geschiedt rechtstreeks in openbare vergadering in een enkele bespreking.

De maximumspreektijd wordt overeenkomstig artikel 36, punt 6 bepaald.”

Geen opmerkingen.

Hoofdstuk XIIIter

In Titel II een nieuw Hoofdstuk XIIIter invoegen met een nieuw artikel 63ter en een nieuw artikel 63quater, die luiden als volgt :

„HOOFDSTUK XIIIter

Beleidsnota's, beleidsbrieven en samenwerkingsakkoorden

Artikel 63ter

1. Ieder lid van de Executieve kan bij de voorzitter een beleidsnota of een beleidsbrief indienen.

Een beleidsnota heeft een algemene draagwijdte en bestrijkt de gehele bevoegdheidssfeer van het betrokken lid van de Executieve.

Een beleidsbrief heeft een concrete draagwijdte en belicht een deelaspect van het beleid van het betrokken lid van de Executieve.

Behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau wordt elke beleidsnota of beleidsbrief gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

2. Tenzij de voorzitter of de Raad tot verwijzing naar commissie beslist, geschiedt de beraadslaging over een beleidsnota of beleidsbrief rechtstreeks in openbare vergadering in een enkele bespreking.

De maximumspreektijd is

a) voor de gemandateerde sprekers in totaal 60 minuten per erkende fractie en 30 minuten per niet-erkende fractie ;

b) voor de niet-gemandateerde sprekers elk 10 minuten.

3. Ingeval een beleidsnota of beleidsbrief bij beslissing van het uitgebreid Bureau bij een regeerakkoord wordt gevoegd, wordt de maximumspreektijd overeenkomstig artikel 36, punt 6 bepaald en spreekt de Raad zich bij stemming alleen uit over het regeerakkoord.”

Geen opmerkingen.

Een nieuw artikel 63quater invoegen dat luidt als volgt :

„Artikel 63quater

1. Ingeval door de Executieve ofwel leden of een lid ervan een samenwerkingsakkoord met de Staat, een Gemeenschap of een Gewest wordt gesloten met betrekking tot aangelegenheden waarvoor de Vlaamse Raad bevoegd is, wordt het samenwerkingsakkoord uiterlijk zeven dagen na de ondertekening ervan bij de voorzitter ingediend.

Het samenwerkingsakkoord wordt gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

2. Tenzij de voorzitter of de Raad tot verwijzing naar commissie beslist, geschiedt de beraadslaging over een samenwerkingsakkoord rechtstreeks in openbare vergadering in een enkele bespreking.

De maximumspreektijd is :

a) voor de gemandateerde sprekers in totaal 60 minuten per erkende fractie en 30 minuten per niet-erkende fractie ;

b) voor de niet-gemandateerde sprekers elk 10 minuten.”

Geen opmerkingen.

Artikel 65

In punt 1 op de eerste en tweede regel de woorden „ , voorstellen van resolutie” vervangen door de woorden „of resolutie, een regeerakkoord, beleidsnota's of beleidsbrieven”.

Geen opmerkingen.

Artikel 66

Artikel 66 vervangen door wat volgt :

„Artikel 66

Indien er in een begroting bepalingen van decreetgevende aard voorkomen die geen rechtstreeks verband houden met de betrokken begroting, worden deze uit bedoelde begroting gelicht en tot een onderscheiden ontwerp van decreet omgewerkt.”

Geen opmerkingen.

Artikel 66bis

Een nieuw artikel 66bis invoegen dat luidt als volgt :

„Artikel 66bis

1. De begrotingen worden verwezen naar de commissie voor financiën en begroting, die wordt voorgezeten door de voorzitter van de Raad.

2. Na een inleidende bespreking in de commissie voor financiën en begroting worden de algemene uitgavenbegroting en de administratieve begroting verder verwezen naar de respectievelijk bevoegde commissies, die na indicatieve stemming bij de commissie voor financiën en begroting verslag uitbrengen over de hun

Voorzitter

voor onderzoek toegewezen decreetsbepalingen, bijbehorende krediettabel en administratieve begroting.

3. In een met redenen omkleed voorstel van motie verklaart de commissie voor financiën en begroting in hoever de administratieve begroting al dan niet in overeenstemming is met de inhoud en de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting.

Bij aanneming door bedoelde commissie wordt elk voorstel van motie gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

4. a) Om in behandeling te kunnen worden genomen, moeten de middenbegroting en de algemene uitgavenbegroting in voorkomend geval met inbegrip van de verplichte bijlagen ten minste zeven dagen voordien aan de leden van de Raad worden rondgedeeld.

b) Om in behandeling te kunnen worden genomen, moet de administratieve begroting in voorkomend geval met inbegrip van de verplichte bijlagen ten minste drie dagen voordien aan de leden van de Raad worden rondgedeeld, onverminderd de bij littera a) gestelde termijn.

5. De commissies behandelen de begrotingen aan een stuk door en tot volledige afhandeling.

6. Met ingang van 1 januari van het begrotingsjaar doet de Executieve in voorkomend geval voor de niet tijdig ingediende administratieve begroting maandelijks verantwoording bij de betrokken commissie van de Raad."

Geen opmerkingen.

Artikel 67

Artikel 67 vervangen door wat volgt :

„Artikel 67

1. De beraadslagingen over de begrotingen in openbare vergadering worden op de meest nabije datum na indiening van het verslag op de agenda van de Raad geplaatst.

2. Wanneer het zich laat aanzien dat de algemene bespreking in openbare vergadering meer dan één vergadering in beslag zal nemen, wordt de sprekerslijst op het einde van de eerste vergadering ambtshalve afgesloten.

3. Over een in artikel 66bis, punt 3 bedoeld voorstel van motie spreekt de Raad zich bij stemming uit zonder debat."

Geen opmerkingen.

TITEL V

Het opschrift vervangen door wat volgt :

„TITEL V VRAGEN EN INTERPELLATIES"

TITEL V HOOFDSTUK 1

In het opschrift de woorden „ , mondelinge vragen" weglaten.

Artikel 68

A. In punt 1 op de eerste regel de woorden „schriftelijk of mondelinge" weglaten.

B. In punt 3, littera b) op de tweede regel de woorden „of juridische adviezen" vervangen door de woorden „ofwel juridische of administratieve adviezen of inlichtingen".

C. In punt 3, littera c) op de tweede regel na het woord „is" de woorden „ingediend of" invoegen.

D. In punt 3, littera c) op de derde en vierde regel de woorden „ , een voorstel van resolutie" vervangen door de woorden „of resolutie, een beleidsnota, een beleidsbrief".

E. Aan punt 3 een nieuwe littera d) toevoegen die luidt als volgt :

„d) vragen die intenties peilen."

— Geen opmerkingen.

TITEL V HOOFDSTUK 1

AFDELING III

Artikel 70

In Titel V, Hoofdstuk 1 : Afdeling III met artikel 70 weglaten.

Geen opmerkingen.

Artikel 71

A. In punt 1 op de vijfde regel het cijfer „11" vervangen door het cijfer „10".

B. Punt 2 weglaten.

C. In punt 5, littera c), le lid op de eerste, tweede, derde en vierde regel de woorden „Behoudens bij toepassing van de bepalingen van artikel 72, punt 9, le lid wordt een vraag over hetzelfde onderwerp als dat van een overeenkomstig artikel 72, punt 3 ingediende interpellatie" vervangen door de woorden „Een vraag over hetzelfde onderwerp als dat van een overeenkomstig artikel 72, punt 3 ingediende interpellatie of een overeenkomstig artikel 72bis, punt 1 ingediende actuele interpellatie wordt".

D. In punt 5, littera c), 2e lid op de voorlaatste en laatste regel de woorden „artikel 72, punt 7, littera's b) tot d)" vervangen door de woorden „artikelen 72, punt 7, littera's b) tot d) en 72bis, punt 7, littera's b) tot d)".

Geen opmerkingen.

Artikel 72

A. In punt 1 op de derde regel de woorden „en van actuele aard" weglaten.

B. In punt 3 op de tweede regel het cijfer „16" vervangen door het cijfer „12".

C. In punt 5, littera a) op de derde regel de woorden „gedrukt en" weglaten.

D. In punt 5, littera b) op de tweede regel de woorden „en van actuele aard" weglaten.

Voorzitter

E. In punt 5, littera b) op de voorlaatste en laatste regel de woorden „schriftelijke of mondelinge vraag in de zin van artikelen 68 tot 70” vervangen door de woorden „vraag om uitleg in de zin van artikel 22 of een schriftelijke vraag in de zin van artikelen 68 en 69”.

F. In punt 7, littera d) op de tweede regel de woorden „artikel 70, punt 6, littera c) en” weglaten.

G. Punt 9 weglaten.

Geen opmerkingen.

TITEL V

Hoofdstuk III (nieuw)

In Titel V een nieuw Hoofdstuk III invoegen met een artikel 72bis dat luidt als volgt :

„Hoofdstuk III

Actuele interpellaties

Artikel 72bis

1. Leden van de Raad die een lid van de Executieve in openbare vergadering dringend wensen te interpellieren over aangelegenheden van algemene en actuele aard, geven de voorzitter van de Raad uiterlijk om 15 uur 's maandags van een vergaderweek schriftelijk kennis van het onderwerp ervan met nauwkeurige opgave van de gegevens van de zaak, de toedracht van de feiten en met de voornaamste beschouwingen die zij naar voren wensen te brengen.

2. Per vergadering mogen slechts twee leden per erkende fractie en één lid per niet-erkende fractie interpellieren.

3. De in punt 1 bedoelde tekst van de interpellatie mag slechts door een enkel lid van de Raad zijn ondertekend.

4. De voorzitter oordeelt over de ontvankelijkheid van de interpellatie.

5. a) Bij ontvankelijkheid zendt de

voorzitter de in punt 1 bedoelde tekst van de interpellatie over aan het betrokken lid van de Executieve en wordt de tekst aan de leden van de Raad rondgedeeld.

b) Wanneer de voorzitter de interpellatie niet in die mate van dringende algemene en actuele aard bevindt dat zij het onderwerp kan zijn van een debat zoals geregeld in dit artikel, kan hij beslissen dat zij moet worden omgewerkt tot een vraag om uitleg in de zin van artikel 22 of een schriftelijke vraag in de zin van artikelen 68 en 69.

6. Behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau worden de interpellaties in chronologische volgorde van indiening gegroepeerd per lid van de Executieve en volgens een beurtelings per vergaderweek afwisselende volgorde van de leden van de Executieve vooraan op de agenda van een middagvergadering, uitgezonderd 's maandags, geplaatst.

7. a) De uiteenzetting van de interpellatie mag niet langer duren dan 15 minuten, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau.

b) Na de interpellant mogen ten hoogste vijf sprekers het woord voeren met elk, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, een maximumspreektijd van 5 minuten.

c) Na het antwoord van het betrokken lid van de Executieve mogen naast de interpellant nog ten hoogste vijf sprekers met elk, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, een maximumspreektijd van 5 minuten het woord voeren, waarna de voorzitter, in voorkomend geval na een aanvullend antwoord van het betrokken lid van de Executieve en een wederwoord van de interpellant, het incident gesloten verklaart.

d) In voorkomend geval geniet de steller van een overeenkomstig artikel 71, punt 5, littera c) bij een interpellatie gevoegde vraag voorrang op de in littera's b) en c) bedoelde vijf sprekers.

8. a) Interpellaties over hetzelfde

onderwerp worden samengevoegd om een enkel debat te vormen en in afwijking van de in punt 6 bepaalde volgorde samen met de eerst ingediende interpellatie behandeld.

b) In bedoeld geval beschikt alleen de eerste interpellant, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, over een spreektijd van 15 minuten, terwijl de overige interpellanten elk, behoudens andersluidende beslissing van het uitgebreid Bureau, een maximumspreektijd van 10 minuten genieten, onverminderd de toepassing van de bepalingen van punt 7, littera's b) tot d) nadat alle interpellanten het woord hebben gevoerd.

9. Elke interpellatie wordt afgehandeld tijdens de vergadering waarin zij wordt uiteengezet.

10. Het recht om als interpellant het woord te voeren, is persoonlijk.

Indien de interpellant afwezig is, wordt de interpellatie als ingetrokken beschouwd.

In geen geval mag een interpellatie in onveranderde omstandigheden opnieuw worden gehouden in de loop van dezelfde zitting.

Geen opmerkingen.

TITEL VI

HOOFDSTUK 0

In tunc van het opschrift de woorden „en de Gewesten” toevoegen.

Artikel 73

A. In punt 1, le lid op de tweede en derde regel na het woord „Gemeenschap” de woorden „en tussen het Vlaamse, het Waalse en het Brusselse Gewest” invoegen.

B. In punt 2 op de tweede en derde regel de woorden „en van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap” vervangen door de woorden „, de Waalse Gewestraad, de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Verenigde Vergadering van de Ge-

Voorzitter

meenschappelijke Gemeenschaps-
commissie”.

Geen opmerkingen.

Artikel 74

A. In punt 1 op de tweede, derde en vierde regel de woorden „minste een derde van de leden ondertekende motie in te dienen die met het oog op de uitoefening van het recht van onderzoek en in afwijking van artikel 16, punt 1” vervangen door de woorden „hoogste zes leden ondertekende motie in te dienen die, bij aanname, tot uitoefening van het recht van onderzoek besluit en in voorkomend geval met het oog daarop in afwijking van artikel 16, punt 1 bovendien.”

B. Aan punt 1 een 3e lid toevoegen dat luidt als volgt : „Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.”

C. Aan punt 1 een 2e lid toevoegen dat luidt als volgt :

„Over dergelijke motie spreekt de Raad zich na verloop van ten minste achtenveertig uur bij stemming uit”.

D. Punt 2 weglaten.

Geen opmerkingen.

Artikel 81

Punten 4 en 5 vervangen door wat volgt :

„4. De bepalingen van artikelen 57, punten 4 en 5 en 58 gelden ook voor voorstellen tot wijziging van het ‘reglement.’”

Geen opmerkingen.

Titel VII

Een nieuwe Titel VII invoegen met een artikel 82 dat luidt als volgt :

„TITEL VII

VOORLOPIGE BEPALINGEN

Artikel 82

Gedurende een op 18 oktober 1988 ingaande en op de derde maandag van de maand oktober 1992 eindigende periode gelden in afwijking van artikel 11 de volgende bepalingen :

1. Zodra de Raad is geconstitueerd na vernieuwing van beide of een van de Wetgevende Kamers benoemt hij uit zijn leden, op grond van de door de fracties in volgorde van voorkeur ingediende en door de meerderheid van de respectieve fractieleden ondertekende voordrachten, elf leden van de Executieve, onder wie ten minste één lid tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad behoort.

De rangorde van de leden van de Executieve wordt overeenkomstig de evenredige vertegenwoordiging van de fracties bepaald.

Onmiddellijk na de benoeming legt ieder lid van de Executieve de eed af in handen van de Voorzitter van de Raad.

2. Bij ontslag van de Executieve voorziet de Raad in de vervanging ervan overeenkomstig de bepalingen van punt 1.

3. Bij ontslag van leden of een lid van de Executieve ofwel bij vacature voorziet de Raad in de vervanging van de betrokken leden of het betrokken lid van de Executieve overeenkomstig de bepalingen van punt 1 naar verhouding van het te vervangen aantal.

De opvolger voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

4. De Raad kan de Executieve ofwel leden of een lid ervan ontslaan en vervangen overeenkomstig de bepalingen van artikel 55.”

Geen opmerkingen.

De bespreking is gesloten.

De aangehouden stemmingen en de hoofdelijke stemming over de gezamenlijke aanpassingen in het Reglement zullen zo dadelijk worden gehouden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer A. Denys betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek – 268 (1989-1990) – Nrs. 1 tot 6

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Denys betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

De tekst luidt : „De Vlaamse Raad verzoekt de Vlaamse Executieve in het Overlegcomité Regering-Executieven een standpunt in te nemen waarbij langs artikel 10, § 2 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten het aan de Gemeenschappen toegevoegde gedeelte van de bedoelde belastingen niet kan worden verhoogd zonder een evenredige bevoegdheidsoverdracht of zonder een evenredige conjuncturele daling in de opbrengst van de in artikel 10 van de financieringswet bedoelde belastingen.”

De bespreking is geopend.

De heer Vermeiren, verslaggever, heeft het woord voor een mondeling verslag.

De heer F. Vermeiren, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, de Commissie heeft vorige maandag een zeer langdurige bespreking gewijd aan dit voorstel van resolutie.

De algemene bespreking is gestart met de toelichting van de heer Loones bij een, staande de vergadering, ingediend amendement. Het amendement strekt ertoe in de op 6 december 1989 door de Commissie aangenomen tekst na de woorden „zonder een evenredige bijkomende bevoegdheidsopdracht” de volgende zinsnede in te lassen : „een evenredige expansie in de reeds overgedragen bevoegdheden”.

De indiener van het amendement

Vermeiren

meent dat we als Vlamingen oog moeten hebben voor de Vlaamse begroting en niet tot elke prijs voor de centrale begroting, daarbij opmerkend dat een beperkte overdracht van middelen de begrotingsnormen op nationaal vlak niet zal aantasten.

Verder verwijst de indiener van dit amendement naar het expansieve karakter van de overgedragen bevoegdheden en naar het feit dat wij — als Vlaamse Gemeenschap — er alle belang bij hebben om van het kijk- en luistergeld meer te ontvangen.

Een fractieleider stelt dat in de Commissie voor Financiën reeds een breedvoerige bespreking is gevoerd en dat de argumenten van toen nu gedeeltelijk worden hernomen. Fundamenteel — aldus deze fractieleider — is dat, als men ergens afwijkt van wat bij de financieringswet gezegd werd, men de poort opent voor de compensatiepolitiek. Hij stelt dan ook dat hij niet akkoord kan gaan met het amendement van de heer Loones, wijzende op het feit dat de financiële impact op de bevolking van Vlaanderen uiteraard groter is — meer bepaald 60 procent — dan dit het geval is voor het Franstalige landsgedeelte.

Een ander lid stelt dat de financiële last van de Vlaamse Gemeenschap niet alleen wordt bepaald door de feitelikheden. Indien een bevoegdheid onverwacht expansief blijkt te zijn, is het redelijk een bijkomende ristornering te vragen, aldus het lid.

Een andere fractieleider stelt vast dat we hier bij het begin staan van een lange reeks problemen in verband met de bijzondere financieringswet. Deze financieringswet is erg rigide en grotendeels conjunctuurongevoelig. Deze fractieleider stelt echter voor om de tekst van het amendement te vervolledigen met de zinsnede : „een evenredige en in alle Gemeenschappen gelijkaardige expansie in de kredieten van de reeds overgedragen bevoegdheden”. Door de heer Moens wordt deze zinsnede ‘als een subamendement op het amendement van de heer Loones ingediend.

Een fractieleider bestempelt dit subamendement als een aantasting van de uitgavenautonomie van de Gemeenschappen en Gewesten.

Een ander fractieleider vraagt zich af of het opportuun is om nu met een volledig uitgebouwde resolutie naar buiten' te komen en aldus de Franstaligen voor het hoofd te stoten, gelet op het feit dat de Vlaamse Executieve het standpunt, dat in het voorstel van resolutie besloten lag, op het Overlegcomité heeft verdedigd.

Een fractieleider meent dat, indien een aantal criteria, met name de overgedragen bevoegdheden, de niet te voorziene uitgaven in alle Gemeenschappen en Gewesten, de bijzonder expansieve sectoren gevolgd worden, de ristornering kan worden verhoogd.

Volgens een lid is de kern van het probleem gelegen in de aanleiding tot het voorstel van de heer Denys. Het lid meent dat de partij, waartoe de indiener van het amendement behoort, vroeger de wafelijzerpolitiek hekelde, maar dat hij nu in een of andere vorm pleit om de poort daartoe opnieuw open te zetten. Hij meent dat het ogenblik is gekomen om te bewijzen dat, vanuit de Vlaamse Raad, een signaal moet worden gegeven, opdat Wallonië zou weten dat de Vlaamse Raad onverbiddelijk is.

Een lid verwijst uitdrukkelijk naar het verslag van de Kamercommissie bij de bijzondere financieringswet en citeert uit het verslag : „De Minister van Financiën is niet overtuigd van de noodzaak om artikel 7 § 2 (huidig artikel 10 § 2) te wijzigen. De Minister merkt overigens op dat de in artikel 7 § 2 ingeschreven mogelijkheid enkel bedoeld is om een bruske vermindering voor de deelgebieden van de opbrengst van sterk conjunctuurgebonden belastingen op te vangen. ”

Dit is — volgens het lid — een duidelijke en de enige mogelijke interpretatie van de bijzondere financieringswet. Het gaat dus om de inkomstenzijde van de Gemeenschappen en niet om de uitgavenzijde, aldus dit lid.

Door de heer De Beul wordt een amendement ingediend om de tekst aangenomen door de Commissie op 6 december 1989 aan te vullen met de zinsnede „tenzij een overgedragen bevoegdheid door een niet te voorziene evolutie plots in alle Gemeenschappen en Gewesten bijzonder expansief blijkt te zijn”.

De heer Loones kondigde dan aan dat hij zijn amendement zal intrekken, indien het amendement van de heer De Beul wordt aangenomen.

Een fractieleider relateert de betekenis van het voorstel van resolutie. Het gaat hierbij om weinig geld. De financieringswet is rigide en zal, wat de toepassing ervan betreft, tijdens de volgende tien jaar worden gewijzigd.

Ter stemming gebracht, wordt het amendement van de heer De Beul aangenomen met 5 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie wordt met dezelfde stemuitslag aangenomen. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik dank de heer Vermeiren voor zijn uitstekend verslag.

Allereerst zou ik willen in herinnering brengen hoe dit debat is gestart. Collega Vermeiren heeft reeds gezegd — wij hebben daarover gesproken in de Commissie voor Financiën op 6 december jongstleden — dat de bewuste resolutie eigenlijk een signaal was aan de Vlaamse Executieve om niet in te gaan op de eis van de Franstalige Gemeenschap om een hoger percentage van het kijk- en luistergeld te ristorneren naar de Gemeenschappen. Door het toekennen van dit hoger percentage wou men immers tegemoet komen aan het tijdelijke budgettaire probleem van één Gemeenschap, met name de Franstalige Gemeenschap. Het is echter zo dat wanneer één bepaalde Gemeenschap tijdelijk in moeilijkheden verkeert, er in geen geval gebruik kan

Van Rompuy

worden gemaakt van artikel 10, paragraaf 2.

Het is duidelijk dat de resolutie die wij hebben aangenomen in de Commissie haar doel niet heeft gemist, vermits de Vlaamse Executieve steeds onze stelling heeft verdedigd, namelijk dat de Vlaamse Gemeenschap geen vragende partij is in deze aangelegenheid. Trouwens, in de Executieve was men het eens met de inhoud van onze resolutie. De Voorzitter van de Executieve heeft dit immers herhaaldelijk verklaard op het publieke forum.

Het is ook zo dat de nationale Regering, onder druk van onze partij, geen in Ministerraad overlegd koninklijk besluit heeft genomen teneinde artikel 10 paragraaf 2 toe te passen. De ambtenaren-CAO werd in januari ondertekend en het ziet er niet naar uit dat de nationale Regering ter zake in de nabije toekomst een beslissing zal nemen. Die ondertekening is nu al zes weken geleden gebeurd, maar nog steeds werd geen beslissing getroffen. Het gaat tenslotte toch maar om een bedrag van 150 miljoen frank. De Franstalige Gemeenschap beschikt over een budget van 162 miljard frank. Dat betekent dus dat het gaat over 0,1 procent van het budget van de Franstalige Gemeenschap.

Het is evident — en wij blijven bij deze stelling die helemaal niet werd tegengesproken — dat de Franstalige Gemeenschap dit probleem zelf moet oplossen.

In feite zou het debat hier kunnen worden gesloten. Trouwens, de heer Denys heeft naar aanleiding van zijn amendement op het voorstel van resolutie duidelijk gezegd dat hiermee bevestigd wordt dat het gebruik van ongeveer 60 miljard frank nationale reserves aan gedeeltelijk geristoreerde belastingen niet mag worden gebruikt voor de financiering van de weddeverhoging van ambtenaren van de Franstalige Gemeenschap. Hij erkent dus impliciet dat, zelfs met de geamendeerde resolutie door de heer

De Beul, deze zaak niet meer aan de orde is en deze discussie hiermee is afgesloten. Het is juist dat het debat verlegd is van een discussie over de financiering van de Waalse behoeften naar een debat over de toekomstige financiering van de Vlaamse Gemeenschap. **(Onderbreking door de heer Denys)**

Het is duidelijk — en ik hoop dat iedereen het hierover eens is — dat zelfs met het amendement van de heer De Beul, deze discussie niet meer handelt over het kijk- en luistergeld en aldus het debat over artikel 10 paragraaf 2 werd afgesloten. Wij zijn dus in een ander debat terecht gekomen. Dat is zeer belangrijk, want daarmee waren wij toch gestart.

Tijdens zijn toespraak voor de Kamer heeft begrotingsminister Schiltz gealludeerd op de problemen van de toekomstige financiering van de Vlaamse Gemeenschap. Ook in de Commissie hebben de heren De Beul en Loones een amendement ingediend teneinde artikel 10, paragraaf 2 toe te passen bij een evenredige expansie van de reeds overgedragen bevoegdheden. De heer Vermeiren, rapporteur, heeft hierop gealludeerd.

Hier stelt zich een probleem in die zin dat, in de verantwoording bij dit amendement men ervan uitging dat de Vlaamse Gemeenschap in de toekomst zware financieringsproblemen zou kennen inzake leefmilieu, migranten, welzijnsbeleid en permanente scholing. Dat is inderdaad juist. Het Centenboek van Minister Geens toont immers aan dat deze sectoren sneller zullen ontwikkelen dan de middelenvoorziening van de Vlaamse Gemeenschap die in de overgangperiode slechts toeneemt met de inflatie gecorrigeerd met de denataliteit en de bijdrage van de schuldfinanciering.

De vraag was : is de financieringswet een te rigide kader en moet artikel 10, paragraaf 2 ruimte bieden om hieraan tegemoet te komen ? Namens mijn fractie verklaar ik duidelijk dat voor ons hiervan geen sprake kan zijn.

De Minister van Leefmilieu heeft gis-

teren een toespraak gehouden. Hij verklaarde dat wij in Vlaanderen de komende tien jaar 200 miljard frank nodig zullen hebben voor het leefmilieu. Indien men zou zeggen dat er een evenredige expansie is van de reeds overgedragen bevoegdheden en wij de komende jaren 200 miljard frank zullen nodig hebben voor leefmilieu en het nodig is artikel 10, paragraaf 2 daarvoor te gebruiken en bijgevolg de reserve van 60 miljard frank, dit om de structurele behoeften in de toekomst te financieren, dan kunnen wij ons daar in geen geval mee akkoord verklaren. Het oorspronkelijke amendement over de evenredige expansie werd nooit ter stemming gelegd.

Indien voor die problemen oplossingen moeten worden gevonden dan zullen wij dat moeten doen. Minister Lenssens zal de komende jaren voor het welzijnsbeleid vele miljarden frank méér nodig hebben. Hetzelfde kan men zeggen inzake de migrantenproblematiek. Daarvoor zullen wij in Vlaanderen zelf keuzes moeten maken. Ofwel zal men moeten overgaan tot een herschikking van de uitgaven binnen de Vlaamse begroting ofwel zullen wij vanaf 1994, indien nodig, opcentiemen moeten heffen op de personenbelasting. Wij zullen dat zelf moeten financieren.

Indien men, ingevolge de derde fase van de Staatshervorming, een rechtstreeks verkozen Vlaamse Raad zal hebben, zal die de bevolking meer uitleg moeten geven. Men zal dan bijvoorbeeld moeten zeggen dat voor een degelijk milieubeleid wij onvoldoende middelen hebben en daarvoor belastingen zullen moeten worden betaald.

Ik meen dat het glashelder is waarom onze fractie deze stelling blijft naar voren schuiven. Het vormt immers de basis van de financieringswet en die komt, ons inziens, niet in vraag.

De voorliggende tekst betreft een tekstaanvulling — over het eerste amendement werd niet gestemd — : „tenzij een overgedragen bevoegdheid door een niet te voorziene evolutie plots in alle Gemeenschappen en Gewesten bijzonder expansief

Van Rompuy

blijkt te zijn". Dit is een zeer vage tekst.

Het kan in geen geval zijn dat een bepaalde Gemeenschap, zoals het geval zou zijn met de ambtenarenweden, wordt bevoordeeld. Het gaat ook niet over de structurele behoefte waarover ik daarnet sprak. Deze zaken kunnen nu worden voorzien. Inderdaad, wij weten dat 200 miljard frank meer nodig zal zijn voor leefmilieu; wij weten dat wij voor de migrantenpolitiek elk jaar drie à vier miljard frank ter beschikking zouden moeten hebben. Wij kennen de behoeften van het onderwijs. Het is in die zin dat wij dit amendement hebben be- grepen.

Indien deze tekst een 'wettekst zou zijn, zouden wij als CVP-fractie hieraan nooit onze goedkeuring geven. Hier gaat het echter over een resolutie waarvan wij zeggen dat het gaat om een geval van heikracht, een onvoorziene externe omstandigheid waarbij wij zelfs de vraag stellen of wij in deze omstandigheden het zelf niet binnen ons eigen budget kunnen oplossen.

Het gaat hier duidelijk om een aanbeveling die onze fractie restrictief interpreteert. Het gaat in geen geval om een structureel probleem dat wij zouden oplossen bij middel van artikel 10 paragraaf 2. Trouwens, in het Vlaamse Centenboek van Gaston Geens, bladzijde 19, staat bijna letterlijk hetzelfde te lezen als wat ik daar juist heb gezegd. Wij gaan een stormachtige ontwikkeling kennen van de uitgaven inzake onderwijs, welzijnsbeleid, gehandicaptenbeleid, migranten. Hij zegt: „dat de inspanningen inzake begrotingssanering van de centrale overheid niet gedwarsboemd worden door een expansief of laks begrotingsbeleid van de deelstaten, zodat het globale overheidstekort zou uitstijgen boven de in het globale rijksbeleid vooropgestelde doelstellingen". Dit is voor ons de interpretatie die wij eraan geven.

Wij stellen voor dit debat te beëindigen. Met onze goedkeuring aan deze resolutie willen wij een einde stellen aan de demagogie van onze collega's

van de PW, die de indruk willen wekken dat het financieringssysteem neerkomt op consumptiefederalisme. Het Centenboek van Gaston Geens — en een bepaalde journalist heeft zelfs geschreven dat het een zekere budgettaire obsessie verraadde — toont dit duidelijk aan.

Collega Denys, u geraakt verstrikt in uw tegenstrijdige verklaring. Maandenlang heeft u gesproken over het Vlaamse potverteren. een woord dat u trouwens zelf heeft uitgevonden. Nu blijkt dat het Vlaamse begrotingstekort 7,5 miljard frank lager is dan voorzien en dat voor 1989 geen bijkredieten worden gevraagd. Waar is dit Vlaams potverteren? Nu verdedigt u een andere stelling. Uw nieuwe stelling is dat Vlaanderen over teveel middelen beschikt. U draait uw rede- nering totaal om. In de Commissie heeft u erop gewezen dat Vlaanderen inderdaad over teveel middelen zou beschikken omdat er een lager tekort is dan voorzien.

Collega Denys, wij spelen niet langer mee in dit circus. Wij met de meerderheid, hebben het risico genomen inzake de financieringswet. Wij hebben deze financieringswet vastgelegd met een tweederdemederderheid; u was voorstander van een gewone meerderheid om elk jaar dit debat opnieuw te kunnen voeren.

Samen met de andere fracties hebben wij de financieringswet tot stand gebracht, die na één jaar niet leidt tot een budgettaire catastrofe. Integendeel, de beschotten zijn zeer duidelijk ingebouwd. Door onze stemming over deze resolutie willen wij vandaag nogmaals duidelijk stellen hoe die filosofie tot stand is gekomen en hoe wij die in de toekomst zullen interpreteren. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Moens heeft het woord.

De heer G. Moens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik dank de verslaggever voor zijn verslag en wens de houding van de SP in dit debat toe te lichten.

Voor de SP blijft de financieringswet

de bijbel, voor zover wij ons tot enig geloof bekennen. De reeds in de financieringswet voorziene vermeerderingen bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, die betrekking hebben op het percentage van de risico's, die aan ons worden overgedragen, namelijk de registratierechten, de verkeersbelasting en het kijk- en luistergeld, moeten voor ons beperkt blijven tot de twee gevallen, die in de financieringswet worden voorzien, namelijk bij uitbreiding van de overgedragen bevoegdheden of bij een plotse conjuncturele vermindering van de opbrengsten van de overgedragen belastingen. Daarom hebben wij in de Commissie aan de resolutie Denys, zoals deze werd gewijzigd door collega Verhaegen, telkens laten toevoegen dat de verhogingen van de percentages evenredig moeten zijn tot de gewijzigde behoeften of tot de gewijzigde inkomsten.

De toevoeging, ingevolge het amendement van de Volksunie, betreffende een niet voorzienbare expansie- evolutie van de overgedragen be- voegdheden, is voor ons enkel aan- vaardbaar wanneer het gaat om een expansie binnen de materies, die reeds werden overgedragen via de bijzondere wet ten gevolge van een niet voorzienbare evolutie, die in alle Gewesten en Gemeenschappen op gelijke wijze optreedt. Het gaat dus om een nadere definitie van het be- grip van de overgedragen bevoegdhe- den. Voor ons is alleen een impliciete en controleerbare uitbreiding aan- vaardbaar en in geen geval een toe- voeging. Bovendien zou deze mate- rie-uitbreiding, die op regionaal vlak aanleiding geeft tot hogere kredie- ten, op nationaal vlak tot minder kre- dieten moeten leiden. Ik geef als voorbeeld een beslissing van de nationale Minister om de in Duitsland gestationeerde militairen terug te roepen. Wanneer ten gevolge daar- van in Vlaanderen, in Wallonië en in Brussel, grote collectieve kosten moeten worden gedragen, inzake verkeersinfrastructuur en openbare werken, kan ik mij voorstellen dat artikel 10, paragraaf 2 toegepast wordt. **(Onderbreking door de heer Denys)**

Neen, mijnheer Denys, dit is budget- tair volledig in orde. Er is op natio-

Moens

naal vlak een vermindering en bij ons een vermeerdering. Daarover kan geen betwisting bestaan. Dat is op budgettair vlak volledig correct. (*Onderbreking door de heer Denys*)

Neen, ik denk dat wij eigenlijk hetzelfde bedoelen. Voor de SP gelden twee principes waarvan ik niet afstap, enerzijds de uitsluiting van wafelijzers en anderzijds overal een evenredigheid. Wij wensen geen nieuwe nationale en regionale evenwichten, die eventueel ten nadele van Vlaanderen zouden kunnen uitvallen, omdat ze niet het gevolg zijn van een klare en duidelijke discussie, maar, via koninklijke besluiten op een duistere manier zouden kunnen worden gemarkeerd.

Als dat de betekenis van de resolutie is en voor ons is ze dat, dan zullen wij ze goedkeuren. (*Applaus bij de*

SP)

De heer F. Vermeiren : Als dat de interpretatie is van de SP-fractie dan had ik graag geweten of de CVP niet opnieuw van mening zal veranderen en zal tegenstemmen.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, alvorens over deze resolutie te praten wens ik even stil te staan bij de grote ontmaskering van de PW zoals door de heer Van Rompuy werd aangekondigd.

Het kasoverschot, niet alleen van de Vlaamse Regering, maar van alle Gemeenschappen en Gewesten, wordt door hem gebruikt om aan te tonen hoe goed de financieringswet wel is en hoe de PW ongelijk krijgt.

Collega's, ik meen dat dit precies aantoont wat wij ter gelegenheid van de bespreking van de financieringswet hebben gezegd, met name dat de middelen die voor de Gemeenschappen en de Gewesten werden voorzien te ruim waren en dit een ontsporing was ten overstaan van de nationale Regering. Wij hebben dit in het nationale Parlement gezegd en wij heb-

ben dezelfde taal gebruikt hier in de Vlaamse Raad.

Mijnheer de Minister, in verband met wat werd gezegd over een goed bestuur en over weinig uitgaven, daarover zal ik u volgend jaar beoordelen. Immers, niemand kan ontkennen - wij stellen dezelfde tendens vast in het Waalse Gewest, in de Franse Gemeenschap en in het Brussels Gewest - dat dit voor een groot deel komt door de staatsvorming waardoor een aantal projecten niet conform de begroting werden uitgevoerd.

Ik heb mijn kritiek gebaseerd op begrotingscijfers. Of u de begroting al dan niet zult uitvoeren, zullen wij volgend jaar vaststellen op het ogenblik dat de staatsvorming volkomen zal zijn uitgevoerd en men de volledige verantwoordelijkheid zal dragen voor de geregionaliseerde bevoegdheden.

Minister G. Geens : Precies een jaar geleden hebt u ook gezegd dat u volgend jaar zou zien. Ik verwacht u nog altijd. Nu zegt u alweer dat u volgend jaar zult zien. Indien u voorstander is van een wenteltrap, voor mij niet gelaten, maar wij zouden best eens.. .

De heer A. Denys : U hebt zelf gezegd.. .

Minister G. Geens : . . . praten over wat u zelf zegt.

De heer A. Denys : U hebt zelf in de pers laten meedelen dat het overschot voor een groot deel te maken heeft met de laattijdige uitvoering van de bevoegdheidsoverdracht.

Minister G. Geens : Laat mij die tekst eens zien. Dat is niet waar.

De heer A. Denys : Collega's, de nieuwe bespreking van deze resolutie in de Commissie, waarover ik - ik blijf erbij, collega De Beul - een beetje ongelukkig was, heeft nochtans iets aan het daglicht gebracht en heeft zijn verdienste.

Het heeft het grote voordeel gehad dat bij twee partijen de maskers zijn afgevallen. Zowel de VU als de SP hebben duidelijk een standpunt inge-

nomen. Zij hebben verschillende amendementen ingediend waarin wij hun bedoelingen hebben leren ontdekken en dit op drie terreinen.

Ten eerste, hoe zien zij de staatsvorming ; ten tweede, hoe zien zij de financieringswet en ten derde, hoe bekijken zij voor de toekomst het uitgavenbeleid in het Vlaamse Gewest.

Het werd onderstreept in de uiteenzetting van de heer Van Rompuy. Alle fracties in de Vlaamse Raad hebben afstand genomen van wat de heer Schiltz had voorgesteld, namelijk artikel 10, paragraaf 2, te gebruiken voor de financiering van de CAO-overeenkomst voor de Franstalige ambtenaren. Ook de VU- en de SP-fractie nemen nu duidelijk afstand van dit voorstel.

In de Commissie is gebleken dat er grote onduidelijkheid is over het standpunt dat de Vlaamse Regering uiteindelijk heeft ingenomen in het Overlegcomité. Daarom heb ik om de aanwezigheid van Minister Geens verzocht.

Onder meer de heer De Beul is van oordeel dat zelfs de Vlaamse excellenties in het Overlegcomité het daarmee eens waren terwijl de heer Van Rompuy meent dat de Vlaamse Regering in dit verband nooit een duidelijk standpunt heeft ingenomen. Ik verzoek Minister Geens dan ook duidelijk uiteen te zetten welk standpunt de Vlaamse Regering heeft ingenomen in het Overlegcomité en welk standpunt ze nog zal innemen bij volgende Overlegcomités.

Vervolgens is duidelijk geworden dat zowel VU als SP de financieringswet niet als definitief en onbespreekbaar beschouwen. Fractie leider Hancké heeft in de Commissie verklaard dat de druk van de uitgaven zo groot zou worden dat binnen 2 à 3 jaar men verplicht zal zijn opnieuw te spreken over de modaliteiten van de financieringswet.

Als dat zo is, waarom heeft men dan de financieringswet bij tweederde-meerderheid verhinderd ? Is dat niet de bekentenis van het faillissement van deze financieringswet ? Volgens de geest van de staatsvorming

Denys

krijgen Gemeenschappen en Gewesten de volledige autonomie maar ook de volledige verantwoordelijkheid over hun uitgaven.

De meest juiste inbreng in de Commissie was deze van de heer Daems. Hij stelde dat het de bedoeling was van de financieringswet om van de pot van 60 miljard frank niet volkomen geristorneerde belastingen alleen maar gebruik te maken indien de inkomsten, niet de uitgaven van de Gemeenschappen en de Gewesten zouden verminderen. In het amendement staat dat indien de uitgaven plotseling zouden stijgen, artikel 10, paragraaf 2 moet worden toegepast. Dat is het afstappen van de uitgavenverantwoordelijkheid van de Gemeenschappen en de Gewesten.

De bedoeling van de staatshervorming wordt hierdoor op de helling gezet en de financieringswet wordt hierdoor uitgesteld. Het is in wezen het faillissement van de recente staatshervorming.

De stellingen van zowel VU als SP inzake de toekomst van het uitgavenbeleid in Vlaanderen hebben me verwonderd. Als de uitgaven zouden stijgen in bijvoorbeeld de dossiers mi-⁷ lieu of migranten, zou men niet de verantwoordelijkheid hebben om prioriteiten te leggen en elders minder uitgaven te doen.

Uitgavenverantwoordelijkheid betekent keuzen maken en prioriteiten leggen. Het is gebleken dat VU noch SP verantwoordelijkheid willen nemen. Dat is wat ik noem echt consumptiefederalisme : niet willen kiezen en bij meeruitgaven opnieuw bij de nationale Regering aankloppen om het wafelijzer en artikel 10, paragraaf 2 — de 60 miljard frank reserve — te gebruiken.

Slechts de CVP die meer en meer de sfinx wordt van het politieke leven in Vlaanderen, heeft als enige partij het masker niet afgenomen. Zij heeft over deze materie niet gesproken met een dubbel gespleten tong, doch met een drievoudig gespleten tong ! Inhoudelijk was de heer Van Rompuy onze beste verdediger. Niemand van

de PW kon betere argumenten formuleren. Collega Verhaegen ging inhoudelijk wel akkoord, maar beaamde de uitspraak van de SP dat de uitgaven zouden kunnen oplopen en men toch voorzichtig moest zijn. Ten slotte was er de stem van de heer Didden, die jammer genoeg niet aanwezig is. Volgens hem zou de goedkeuring van de resolutie een provocatie zijn ten opzichte van de Franstalige Gemeenschap.

Collega's, dit noem ik het toppunt van Vlaamse onderdanigheid, van Vlaamse beunhazenmentaliteit, van Vlaamse kruiperigheid ! De CVP heeft die houding geïllustreerd door haar stem van onthouding tijdens de commissiebespreking.

Daarenboven zou — en dit is het ergste — de CVP volgens collega Van Rompuy de tekst als wetsvoorstel niet hebben goedgekeurd, wat zij nu wel doet omdat het een resolutie betreft. Mijnheer Van Rompuy, de oorspronkelijke bedoeling van de tekst van resolutie bestond erin om vanuit de Vlaamse Raad een signaal te geven aan de Executieve en de Franstalige collega's dat een einde moet worden gemaakt aan de compensatiepolitiek.

De PVV was ervan overtuigd dat in Vlaanderen, in de Vlaamse Raad een groot Vlaams front zou kunnen worden gevonden rond een tekst die duidelijk afstapt van de compensatie- en de wafelijzerpolitiek.

Wij stellen echter vast dat men dat niet wil. De nu voorgestelde tekst gaat daar tegen in en bepaalt dat het wafelijzer evenredig bij onverwachte uitgaven in de Gemeenschappen en Gewesten toch mag worden gebruikt. Daarop heeft de PW een nieuw amendement op de gewijzigde tekst ingediend om terug te keren naar de echte, ware tekst waardoor een definitief einde wordt gesteld aan de compensatie- en wafelijzerpolitiek. Elke andere tekst kan aanleiding geven tot het gebruik van een nieuw wafelijzer.

Collega's, dat wij in de Vlaamse Raad daaromtrent geen Vlaams front kunnen vormen, betekent dat wij, na 9 jaar Vlaamse Raad, nog altijd af-

hankelijk zijn van het Belgische compromis. Arme Vlaamse Raad, arm Vlaanderen ! *(Applaus bij de PW)*

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik moet collega Denys ontgoochelen. Wij dragen geen masker. Hij kan het dus niet afrukken. Als hij dat toch zou proberen zou hij ons letterlijk fysiek kwetsen. Voor alle duidelijkheid wil ik nu zeggen wat deze resolutie volgens ons inhoudt.

Wij gaan niet akkoord met de wafelijzerpolitiek. Wij wensen elke compensatiepolitiek uit te sluiten.

De heer A. Denys : Schrijf het dan in de tekst.

De heer A. De Beul : Nergens blijkt uit de tekst dat wij voor de compensatiepolitiek zijn. Mijnheer Denys, luister nu goed. Voor ons is de financieringswet gedurende tien jaar niet bespreekbaar.

De heer A. Denys : U schiet de heer

Volgens CVP- Volksvertegenwoordiger E. Vandebosch (CVP) is het Milieubeleidsplan 1990-1995 van Minister T. Kelchtermans (CVP) een rechtvaardige en realistische verzoening tussen-economie en ecologie

Denys

Schiltz af voor het specifieke probleem van de Franstalige ambtenaren, maar voor de rest creëert u een nieuwe opening. En dat is veel erger.

De **heer A. De Beul** : Mijnheer Denys, u weet zeer goed dat deze resolutie niets meer te maken heeft met de beuzelarij die u aan de orde had gesteld.

Ik herhaal dus dat voor ons de financieringswet gedurende tien jaar niet bespreekbaar is. Daarna zal ze dat wel zijn omdat er op dat ogenblik een discrepantie zal bestaan tussen de financiële middelen van de nationale overheid en die van de Gemeenschappen en Gewesten. Gemeenschappen en Gewesten zullen op dat ogenblik niet meer geteisterd worden door het dubbel mandaat en zullen de herziening van de financieringswet vragen.

Wat het voorstel van resolutie betreft, wijs ik erop dat de zin die is toegevoegd aan de tekst aangenomen in de Commissie bijzonder restrictief is. Hij slaat eigenlijk op bijna onvoorzienbare gevallen. Collega Moens gebruikte in dit verband het woord heikracht. Collega Denys, bijna alles wat u hier verteld hebt, was onterecht. Ik verzoek u dan ook deze tekst goed te keuren. In ieder geval vraag ik de vergadering het amendement van de heer Denys dat deze tekst zou teisteren, te verwerpen. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : Op het voorstel van resolutie betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek, zoals aangenomen door de Commissie voor Financiën en Begroting, heeft de heer Denys een amendement ingediend dat ertoe strekt de volgende zinsnede te schrappen : „ , tenzij een overgedragen bevoegdheid door een niet te voorziene evolutie plots in alle Gemeenschappen en Gewesten bijzonder expansief blijkt te zijn”.

Zijn er nog opmerkingen ? **(Neen)**

De bespreking is gesloten.

De stemming over het amendement

en het voorstel van resolutie zal zodadelijk worden gehouden.

REGLEMENT - AANPASSINGEN

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is thans de hoofdelijke stemming over artikel 13 van ons Reglement.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

127 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

78 leden hebben ja geantwoord ;

47 leden hebben neen geantwoord ;

2 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Adriaensens H.
Annemans G.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Beckers A.
Berben P.
Beysen E.
Bosmans Jozef
Brepoels F. (mevr.)
Candries H.
Capoen M.
Caudron J.
Content W.
Cortois W.
Coveliers H.
Cuyvers J.
Daems R.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewael P.
De Wulf R.
Dierickx L.
Dufaux J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers 1.

Flamant E.
Gabriels J.
Garcia R.
Gesquière M.
Geysels J.
GryP E.
Hancké L.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lefebver O. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Matthys P.
Moens G.
Op 't Eynde A.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Sauwens J.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Taelman W.
Timmermans J.
Van der Maelen D.
Vandermarliere J.
Van der Sande J.
Vandersmissen E.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hoolland R.
Vanhorenbeek L.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Verberckmoes F.
Verheyden J.
Vermeiren F.
Verreycken W.
Vervaeet D.
Vogels M. (mevr.)
Vreven A.
Waltniel L.

NEEN hebben geantwoord :

Ansoms J.
Beerden G.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bourgeois A.
Breyne P.
Cardoen E.
Cauwenberghs F.
Coens D.

Voorzitter

Cooreman E.
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
Dhoore L.
Dumez P.
Dupré J.
Geens G.
Hermans P.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Sarens F.
Swaelen F.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Vandebosch E.
Van den Brande L.
Van Eetvelt J.
Vankeirsbilck E.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Weckx H.
Weyts J.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Panneels-Van Baelen M.
Suykerbuyk H.

Dientengevolge neemt de Raad' artikel 13 van het Reglement aan.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de gezamenlijke aanpassingen in het Reglement van de Raad.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

128 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

127 leden hebben ja geantwoord ;
1 lid heeft zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Adriaensens H.
Annemans G.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Beckers A.
Beerden G.
Berben P.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bosmans Jozef
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Cortois W.
Coveliens H.
Cuyvers J.
Daems R.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
Deswaene R.
De Vlieghe W.
Devolder J.
Dewael P.
De Wulf R.
Dhoore L.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Flamant E.
Gabriels J.
Garcia R.
Geens G.
Gesquière M.
Geysels J.
GryP E.

Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lefebber O. (mevr.)
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Matthys P.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Op 't Eynde A.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleecx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Vandebosch E.
Van den Brande L.
Van der Maelen D.
Vandermarliere J.
Van der Sande J.
Vandersmissen E.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.

Voorzitter

Verhaegen G.
Verheyden J.
Vermeiren F.
Verreycken W.
Vervaeke D.
Vogels M. (mevr.)
Vreven A.
Waltniel L.
Weckx H.
Weyts J.

Zich ONTHOUDEN heeft :

Dierickx L.

Dientengevolge neemt de Raad de aanpassingen in het Reglement aan en worden deze onmiddellijk van kracht.

Reden voor onthouding ?

De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Voorzitter, mijn fractie heeft gestreden voor het bekomen van het artikel 64ter. Wij beschouwen dit als een belangrijke verbetering. Het is dus mogelijk geïnformeerd te worden en te mogen discussiëren over de inhoud van samenwerkingsakkoorden.

Wij willen er echter op wijzen dat wij er in het huidige systeem toe zijn gekomen, te moeten strijden om ingelicht te worden over een materie die normaal behoort tot de bevoegdheden van de controlerende en de wetgevende macht. Een Parlement dat daarvoor moet strijden is een Parlement dat zich neerlegt bij de uitholling van een gedeelte van zijn bevoegdheden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer A. Denys betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek — 268 (1989/1990) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de aangehouden stemming over het amendement van de heer Denys op

zijn voorstel van resolutie betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek.

Wij gaan over tot de hoofdelijke stemming over het amendement.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

17 leden hebben ja geantwoord ;

91 leden hebben neen geantwoord ;

14 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Annemans G.
Berben P.
Beysen E.
Bosmans Jozef
Cortois W.
Daems R.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewael P.
Taelman W.
Vandersmissen E.
Verberckmoes F.
Vermeiren F.
Verreycken W.
Vreven A.
Waltniel L.

NEEN hebben geantwoord :

Adriaensens H.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Beckers A.
Beerden G.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.

De Batselier N.
De Beul A.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
De Wulf R.
Dhoore L.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Garcia R.
Gesquière M.
Hancké L.
Hermans P.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lefebvre O. (mevr.)
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Matthys P.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Op 't Eynde A.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Vandebosch E.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Van Looy J.
Van Nevel A.

Voorzitter

Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Vervaeet D.
Weys J.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Coens D.
Cuyvers J.
De Vlieghe W.
Dierickx L.
Geens G.
Geysels J. . . ,
Gryp E.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Sauwens J.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)
Weckx H.

Dientengevolge neemt de Raad het amendement op het voorstel van resolutie niet aan.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heer Denys betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek.

Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, collega's, de leden van de Vlaamse Executieve zullen zich bij de stemming over het geheel van de motie onthouden. Dit is trouwens volledig logisch aangezien het gaat om een verzoek door de Raad tot ons gericht.

Wat de grond van de zaak betreft heb ik mij derhalve in de Commissie niet uitgesproken en evenmin hier. Ik wil alleen, zoals in de Commissie, enkele toelichtingen verstrekken.

Zoals onder meer de heer van Rompuy heeft gezegd is er in het Overleg-

comité geen enkele bespreking gewijd. (**Onderbreking door de heer Denys**) Artikel 10 van de wet bepaalt dat de Regering bij een in Ministeraad overlegd besluit de percentages van de ristoring kan wijzigen in overleg met de Gewesten.

De Regering heeft ter zake tot nog toe geen enkel initiatief genomen en er werd hierover geen overleg gepleegd met de Gewesten. Ik neem ook aan dat het signaal dat destijds werd gegeven vanuit de Vlaamse Regering en vanuit de Vlaamse Raad, werd opgevangen. Bijgevolg is deze aangelegenheid niet actueel. Over de grond van de zaak heeft de Executieve wel een standpunt ingenomen. Wij nemen akte van het verzoek van de Vlaamse Raad, zoals het was geformuleerd en zoals het tijdens de bespreking vandaag nog duidelijker werd geaccentueerd.

Wij stellen het op prijs vanuit de Vlaamse Raad een dergelijk verzoek te ontvangen, maar wij beschouwen dit als een daad van de wetgevende macht tegenover de uitvoerende macht. Daarom zullen alle leden van de Vlaamse Executieve zich bij de stemming over het geheel van de motie onthouden.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik ben van mening dat de redevoering van Minister Geens het debat opnieuw opent. Hij beweert dat de aangelegenheid niet werd besproken in het Overlegcomité maar dat de Executieve, inhoudelijk gezien, een standpunt heeft ingenomen. Ik heb zoëven in het debat gevraagd welk standpunt de Executieve inneemt. Alvorens een stem uit te brengen had ik graag hierop een antwoord gekregen.

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

128 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

94 leden hebben ja geantwoord ;
16 leden hebben neen geantwoord ;
18 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Adriaensens H.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Beckers A.
Beerden G.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
De Seranno J.
Desutter M.
Dhoore L.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Garcia R.
Gesquière M.
Hancké L.
Hermans P.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lefebvre O. (mevr.)
Leysen A. (mevr.)
L i s a b e t h C .
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Matthys P.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Neis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Op 't Eynde A.

Voorzitter

Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J. -P.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Vandebosch E.
Van den Brande L.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Vervaeke D.
Weyts J.

NEEN hebben geantwoord :

Annemans G.

Berben P.
Beysen E.
Bosmans Jozef
Cortois W.
Daems R.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Taelman W.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Verberckmoes F.
Vermeiren F.
Verreycken W.
Vreven A.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Coens D.
Cuyvers J.
De Batselier N.
De Vlieghe W.
Dewaël P.
De Wulf R.
Dierickx L.
Geens G.
Geysels J.
Gryp E.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Sauwens J.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)
Waltniel L.
Weckx H.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van resolutie aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve worden overgezonden.

Reden voor de onthouding ?

De **heer J. Geysels** : Mijnheer de

Voorzitter, de reden van de onthouding van de leden van AGALEV is uiteraard niet dezelfde als de reden van de Executieve.

Dit soort discussie, hoe hard ze ook wordt gevoerd, is een duidelijk gevolg van een nefaste, slechte staats-hervorming.

De leden van Agalev zullen zich in de toekomst, net zoals in het verleden, onthouden bij stemmingen over dit onderwerp.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (**Instemming**)

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 17 uur.**
